

*ОШ „Петар Кочић“
Риђица*

ОШ „Петар Кочић“
25280 Риђица
Добровољачка 2
Тел: 025/856-207
Факс: 025/856-633
Датум:

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ОШ „ПЕТАР КОЧИЋ“
ИЗ РИЂИЦЕ

ЗА РАЗРЕДНУ И ПРЕДМЕТНУ НАСТАВУ

Школске 2024/2025
Године

Септембар, 2024

Доношења јединствених критеријума оцењивања постигнућа ученика

Стручни активи разредне наставе и група предмета у предметној настави на српском језику су сачинили предлог уједначених критеријума оцењивања напредовања и постигнућа ученика у складу са законским обавезама Школе.

Педагошки колегијум је усвојио предлог који чини анекс Школског програма ОШ „Петар Кочић“ у Риђици.

Оцењивање је континуирана педагошка активност која позитивно утврђује однос према учењу и знању и подстиче мотивацију за учење. Оцењивањем се ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, за постављање личних циљева током процеса учења, развија се систем вредности и обезбеђује се поштовање општих принципа система образовања и васпитања:

- 1) да буде континуирано;
- 2) да буде јавно аргументовано и подстицајно уз уважавање тренутних услова у којима се одвија оцењивање;
- 3) развија позитиван однос према ученичком знању, тј мотивише за учење;
- 4) развија код ученика способност самооцене властитог постигнућа и постигнућа других ученика;
- 5) се врши на основу званично утврђених критеријума школе, усклађеним и астручним већима;
- 6) се спроводи уз примену разноврсних техника/инструмената, без дискриминације, уз уважавање индивидуалних способности ученика.

Ученик се оцењује из обавезних предмета, изборних програма, активности (ЧОС, Ваннаставне активности и Слободнаставне активности у предметној настави – у даљем тексту СНА 1, 2) и владања. Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним исумативним оцењивањем. Сумативно оцењивање може бити описно и бројчано. У Школи се оцене евидентирају у прописаној електронској евиденцији о образовно-васпитном раду ес Дневник и у педагошкој документацији наставника: педагошка свеска и портфолио ученика.

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативно оцењивање је редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандардапостигнућа и ангажовања у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (ЧОС, Ваннаставне активности и СНА 1, 2 у предметној настави) и владања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности и владања, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање. Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији и евиденцији наставника (ес

Дневник, педагошка свеска, портфолио ученика) и односе се на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење, на пример: иницијални тест, такмичења и смотре, кратак есеј, писмени састав, цртеж, квиз, дебата, приредба, манифестација, посета, излет, екскурзија. настава у природи, домаћи задатак, тимски рад, диктати до 15 минута, петоминутне провере на крају часа – блиц тест, активност на школској образовној платформи, употреба дигиталних уџбеника и алата, интердисциплинарно размишљање, редовност у доношењу прибора за рад, ангажованост на часовима... Критеријум извођења сумативне оцене (квартално и полугодишње) из 3-5 формативних оцена је дозвољено и овде је дато у виду општих описа које сваки наставник има слободу да креира према активностима које процењује, али у најбољем интересу ученика:

Одличан 5 - ученик редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан за рад, показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања у дужем временском периоду.

Врло добар 4 - ученик се труди да редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаћи, активан је на часуу дужем временском периоду.

Добар 3 - ученик прати наставу, скоро увек доноси прибор и домаћи, активан је на часу али не у континуитетуу дужем временском периоду.

Довољан 2 - ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор и домаћи и ретко кад је активан на часу, али записује оно што се од њега очекујеу дужем временском периоду.

Недовољан 1 - ученик не записује, нема прибор, не ради домаће задатке и уопште није активан на часуу дужем временском периоду.

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Сумативно оцењивање је бројчано или описно вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта из обавезног предмета, изборних програма, активности и владања. Оцена је и показатељ квалитета и ефикасности рада наставника и Школе у остваривању прописаних исхода и стандарда постигнућа. Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду ес Дневник. Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по добијању, са образложењем. Образложење оцене садржи опис остварености исхода конкретног ученика, похвале или препоруку које активности ученик треба да предузме у даљем раду. Оцена из обавезних предмета и изборног програма други страни језик, у току школске године, утврђује се на основу следећих критеријума: оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика. Ученику се не може умањити оцена из обавезног предмета, изборних програма и активности због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи. Врсте провера којих мора бити минимално 2-4 у полугодиштуу зависности од фонда часова за одређени предмет:

- усмена (читање, причање, препричавање, одговарање, parlato, солмизација, певање);
- писмена (контролни и писмени задаци, састави, есеји и диктати дужи од 15 минута - најављују се 5 дана раније укључујући дане викенда, а оцена се уноси најкасније 8 радних дана након провере);
- практичан рад (рад у дигиталним алатима, пано, ликовни и технички рад, оглед, пројекат, свирање, извођење вежби, полигона, спортских и народних игара);
- бројчана или описна оценаизведена из формативних оцена (квартално и полугодишње).

Распоредом писмених провера дужих од 15 минута може да се планира највише једна провера у дану, а две у наставној недељи.

Ученик у току часа може да буде само једанпут оцењен за усмену или писмену проверу постигнућа.

На почетку школске године ученици и родитељи/старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени из свих обавезних предмета, изборних програма и активности.

Одељењски старешина је обавезан да благовремено, а најмањечетири пута у току школске године, на примерен начин обавештава родитеље о постигнућима ученика, напредовању, мотивацији за учење и напредовање, владању и другим питањима од значаја за образовање и васпитање. То чини на родитељским састанцима и индивидуалним разговорима уручивањем Картице за родитеље (тримесечје) из ес Дневника или уручивањем ђачке књижице или сведочанства. Картица за родитеље се штампа у два примерка од којих један примерак задржава родитељ/старатељ, а други задржава одељењски старешина са потписом родитеља/старатеља.

Ако родитељ/старатељ не долази на родитељске и индивидуалне састанке, одељењски старешина је дужан да га благовремено, званично, у писменој форми обавести о успеху и оценама, евентуалним тешкоћама и изостанцима ученика и последицама изостајања ученика. За неодговоран однос према школским обавезама детета ученика и према својим родитељским обавезама родитељ/старатељ има материјалне или кривичне одговорности у складу са другим законима Р Србије.

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА У РЕДОВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Сумативне оцене могу бити бројчане и описне.

Оцену **одличан (5)** добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену **врло добар (4)** добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену **добар (3)** добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;

- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену **довољан (2)** добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Елементи оцењивања свих врста провера знања су следећи:

I – IV

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА (%)	НИВО ПОСТИГНУЋА(стандарди)	БЛУМОВА ТАКС.(исходи)
недовољан 1	0-20	-	-
довољан 2	21-40	ОСНОВНИ	РЕПРОДУКЦИЈА ЗНАЊА
добар 3	41-60	СРЕДЊИ	РАЗУМЕВАЊЕ
врло добар 4	61-80	СРЕДЊИ	АНАЛИЗА И СИНТЕЗА
одличан 5	81-100	НАПРЕДНИ	ЕВАЛУАЦИЈА И ПРИМЕНА

V

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА (%)	НИВО ПОСТИГНУЋА(стандарди)	БЛУМОВА ТАКС.(исходи)
недовољан 1	0-25	-	-
довољан 2	26-44	ОСНОВНИ	РЕПРОДУКЦИЈА ЗНАЊА
добар 3	45-63	СРЕДЊИ	РАЗУМЕВАЊЕ
врло добар 4	64-82	СРЕДЊИ	АНАЛИЗА И СИНТЕЗА

одличан	5	83-100	НАПРЕДНИ	ЕВАЛУАЦИЈА И ПРИМЕНА
----------------	----------	---------------	-----------------	-----------------------------

VI - VIII

ОЦЕНА	БРОЈ БОДОВА (%)	НИВО ПОСТИГНУЋА(стандарди)	БЛУМОВА ТАКС.(исходи)
недовољан 1	0-30	-	-
довољан 2	31-48	ОСНОВНИ	РЕПРОДУКЦИЈА ЗНАЊА
добар 3	49-66	СРЕДЊИ	РАЗУМЕВАЊЕ
врло добар 4	67-84	СРЕДЊИ	АНАЛИЗА И СИНТЕЗА
одличан 5	85-100	НАПРЕДНИ	ЕВАЛУАЦИЈА И ПРИМЕНА

Препоручује се равномерна скала оцењивања у 1. образовном циклусу на по 20% бодова за оцене од 1 до 5. Равномерна скала оцењивања је примерена на прелазу са описног на бројчано оцењивање. Уважава развојне разлике у преласку са конкретног на апстрактно размишљање до 9. године живота. Не доводи ученика млађег школског узраста у ситуацију етикетања у одељењу због индивидуализације или планиране подршке, нити учитеља да оцењује ученике у крајностима – дозвољава објективније исказивање оцена 2 и 3 у смислу напредовања ученика. Подстиче мотивацију ученика, а смањује незадовољство или разочарање. Основни ниво постигнућа се, на крају крајева, захтева већином задатака и на периодичним критеријумском тестирању ученика 4. разреда и на завршном испиту на крају 8. разреда. Преласком у други циклус, ученици имају развијенији осећај за процену сопственог и туђег постигнућа, што је и један од циљева образовања. Суштина је најбољи интерес ученика, а тиме и школе.

Закључне оцене и владање ученика од 6. до 8. разреда су бројчане на крају полугодишта.

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА У ИОП-у

ИОП1 и 2: Детету и ученику и одраслом коме је услед **социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања** и других разлога потребна **додатна подршка** у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

ИОП 3: Ученику који постиже резултате **који превазилазе очекивани ниво** образовних постигнућа, установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

ИОП израђује **Тим за додатну подршку ученику** (Тим за инклузивно образовање), односно ученику **на основу** претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера **ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ** и израђеног **ПЕДАГОШКОГ ПРОФИЛА** детета, ученика и одраслог, а остварује се **након сагласности родитеља/старатеља.**

Уколико родитељ/старатељнеоправдано одбије учешће у изради или давање сагласности на ИОП, **установаје дужнада о томе обавести надлежну установу социјалне заштите** у циљу заштите најбољег интереса детета, односно ученика.

Врсте ИОП-а јесу:

ИОП1 – прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад; учење језика на коме се одвија образовно-васпитни рад;

ИОП2 – прилагођавање циљева садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада;

ИОП3 – проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

ИОП доноси Педагошки колегијум установе на предлог Тима за инклузивно образовање (Тим за пружање додатне подршке ученику).

За ученике који раде по **ИОП 1 и 2**, а на основу евалуације исхода, **општи критеријуми оцењивања** су следећи: 5 - остварује значајан напредак уз веома висок степен ангажовања,

4 - остварује значајан напредак уз висок степен ангажовања,

3 - остварује напредак уз ангажовање ученика и помоћ наставника,

2 - остварује минималан напредак уз значајну помоћ наставника и ангажовање ученика,

- не достиже захтеве (ревидира се индивидуални образовни план).

Недовољних оцена нема за ученике који су на основу евалуације исхода оцењени са: „не достиже захтеве“ **понављају се исти садржаји активности**. Не значи да дете „не ваља“, већ да план не ваља и да га треба мењати.

Ученици који су на основу евалуације исхода оцењени: „остварује минималан напредак“ уз **више поновљених садржаја активности** уводе се **и нови садржаји активности у мањој мери**.

Ученици који су на основу евалуације исхода оцењени: „остварује значајан напредак уз висок степен ангажовања“ уз **мање поновљених садржаја активности** уводе се **и нови садржаји активности у већој мери**.

За ученике који су у потпуности савладали садржаје активности и оцењени су са „остварује значајан напредак уз веома висок степен ангажовања“ **прелази се на нове садржаје**.

ОПИСНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Описном оценом се изражава напредовање и успех ученика у остваривању прописаних исхода у:

првом разреду,
изборним програмима,
ваннаставним и слободним наставним активностима,
владање ученика од 1. до 5. разреда у току и на крају полугодишта,
владање ученика од 6. до 8. разреда у току полугодишта, а **бројчано на крају полугодишта.**

ПРВИ РАЗРЕД

Критеријуми оцењивања за први разред основне школе

Ученици првог разреда оцењују се описном оценом орјентисаном ка исходима, из свих наставних предмета. Праћење напредовања и оцењивање постигнућа

ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације.

Повратна информација треба да буде увремењена, дата током или непосредно након обављања неке активности; треба да буде конкретна, да се односи на

активности и продукте ученика, а не на његову личност и да буде позитивно интонирана, односно да прво садржи оне елементе који су за похвалу, а тек потом онекоје би ученик требало да развија и унапређује. Оно започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на који ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

НАСТАВ НЕ ТЕМЕ/ОБ ЛАСТИ И СТАНДАР ДИ ПОСТИГ	НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА			
	Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећ и ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)

НУЂА				
<p>ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ 1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.2.2.4. 1СЈ.1.3.1. 1СЈ.1.3.2. КЊИЖЕВНОСТ 1СЈ.1.2.8. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.1.5.4. 1СЈ.2.5.2. 1СЈ.2.5.6. 1СЈ.1.5.3. 1СЈ.1.5.2. 1СЈ.3.5.1. ЈЕЗИК 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.3.4. 1СЈ.1.3.5. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.2.4.6. 1СЈ.2.4.7. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА 1СЈ.0.1.1. 1СЈ.0.1.2. 1СЈ.0.1.3. 1СЈ.0.1.4. 1СЈ.0.1.6.</p>	<p>Правилно изговара све гласове, везује их за слова, а слова у речи. Успешно је савладао сва штампана и писана слова. Пише по диктату без грешке.</p> <p>Самостално препричава краће садржаје и прича о догађајима. Разликује песму, причу, драмски текст, басну. Уочава главне ликове и њихове особине као и просторне и временске односе. Чита краће текстове са разумевањем. Правилно и самостално пише једноставним и пуним реченицама, читко и уредно. Уме да састави и напише поруку.</p> <p>Савладао је читање и писање, разликује знаке интерпункције као и обавештајну, упитну и узвичну реченицу. Правилно употребљава велико слово. Учествује у разговору. Самостално исказује своје мишљење.</p>	<p>Зна и штампана и писана слова и међусобно их разликује.</p> <p>Правилно пише слова и повезује их у речи. Одваја речи приликом писања. Чита повезујући речи у реченицу. Пише по диктату са по неком грешком.</p> <p>Одговара на питања пуном реченицом и дословно понавља краће садржаје. Саставља усмену поруку. Самосталан је у исказивању свог мишљења. Разликује знаке интерпункције као и обавештајну, упитну и узвичну реченицу. Употребљава велико слово. Разликује песму, причу, драмски текст, басну. Уочава главне ликове, просторне и временске односе.</p>	<p>Изговара гласове и везује их за слова. Правилно пише слова и повезује их у речи.</p> <p>Шчитава и делимично разуме прочитано.</p> <p>Разликује писана од штампаних слова.</p> <p>Пише по диктату са извесним грешкама. Уз подстицај препричава краће садржаје и прича о догађајима из окружења.</p> <p>Још увек греша при употреби тачке и великог слова.</p> <p>Разликује тачку, упитник и узвичник. Уочава главне ликове у тексту.</p>	<p>Изговара гласове и не везује их за слова. Делимично савладао слова.</p> <p>Пише по диктату са грешкама. При читању словка.</p> <p>Пише слова са грешкама не везујући их у реч. Преписује текст штампаним словима. Уз подстицај уочава ликове и догађаје у тексту.</p> <p>Уз подстицај исказује своје мишљење.</p>
ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЊЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА				
Елементи оцене	Поступак прањења и оцењивања	Инструменти за прањење напредовања	Прањење и оцењивање (време)	

<p>-Оствареност исхода -Самосталност ученика -Степен ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Редовност у изради домаћих задатака -Уредност</p>	<p>-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) - писане провере (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци) -вођење прописане педагошке документације / белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) - самооцењивање (самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p>	<p>* Табеларна евиденција о писменим проверама *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) * Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) * Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свесци) *Квалитативно иквантитативно процењивање резултата радагрупа (пано, табела...) *Панои: добровољно учешће у наставним и ваннаставним активностима *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова</p>	<p>Свакодневно неформално (у пед.свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године</p> <p>Пресек стања на месечном нивоу</p> <p>Пресек стања након обрађене области</p> <p>Пресек стања по клас. периодима (полугодишња и годишња провера)</p>
--	---	---	--

Предмет – МАТЕМАТИКА

<p>НАСТАВНЕ</p>	<p>НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА</p>
------------------------	--

ТЕМЕ/ОБЛАСТИ И СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећи ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)
<p>ГЕОМЕТРИЈА 1МА.1.2.1. 1МА.2.2.1.</p> <p>БРОЈЕВИ 1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.4. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2.</p> <p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ 1 МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1 МА.2.4.1.</p>	<p>Разликује и именује геометријска тела и фигуре. Одређује положај предмета према себи, другој особи и другом предмету.</p> <p>Црта отворену и затворену линију и дуж уз правилно коришћење лењира. Правилно користи одреднице у, на, ван. Правилно групише предмете према више особина.</p> <p>Уме да састави и растави фигуру. Броји, чита и пише бројеве до 100, међусобно их упоређује са употребом знакова веће, мање, једнако. Разликује парне, непарне, редне бројеве. Сабира и одузима у оквиру прве стотине без прелаза преко десетице. Користи термине и знаке сабирања и одузимања. Са лакоћом решава текстуалне</p>	<p>Одређује положаје предмета према себи. Разликује геометријска тела и фигуре.</p> <p>Црта отворену и затворену линију, дуж и правилно користи одреднице у, на, ван. Групише предмете према више особина.</p> <p>Броји, чита, пише и упоређује бројеве до 100 и упоређује их уз коришћење знакова веће, мање, једнако. Разликује парне, непарне, редне бројеве уз мање грешке. Сабира и одузима у оквиру прве стотине без прелаза преко десетице. Користи термине и знаке сабирања и одузимања. Решава текстуалне задатке. Примењује замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања.</p>	<p>Разликује предмете према величини, облику и боји. Разликује и уз помоћ именује и црта отворену и затворену линију. Правилно користи одреднице у, на, ван. Групише предмете према два особинама.</p> <p>Броји, чита и пише бројеве до 100, решава једноставне задатке са сабирањем и одузимањем уз мање грешке. Разликује новчанице. Мери дужину датом мером.</p>	<p>Уз помоћ и подстицај разликује предмете према величини, облику и боји. Распознаје различите врсте линија. Разуме одреднице у, на, ван. Групише предмете према једној особини. Пише бројеве до 20 и броји помоћу дидактичког материјала, али не разуме количину. Уз подстицај учитеља, а уз помоћ дидактичког материјала сабира и одузима до 20. Разликује метални и папирни новац.</p>

	<p>здатке. Раставља број на сабирке и примењује замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања. Разликује новчанице и користи их. Наставља низ бројева. Мери дужину датом мером.</p>	<p>Разликује новчанице и користи их. Мери дужину датом мером.</p>		
--	---	---	--	--

ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Елементи оцене	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти праћења и оцењивања	Праћење и оцењивање (време)
<p>-Оствареност исхода -Самосталност ученика -Степен ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Редовност у изради домаћих задатака -Уредност</p>	<p>-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка рада, самостално решавање задатака током часа) - писане провере (контролни задаци, тестови, домаћи задаци) -вођење прописане педагошке документације / белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) - самооцењивање</p>	<p>* Табеларна евиденција о писменим проверама *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) * Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) * Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свесци) *Квалитативно иквантитативно процењивање</p>	<p>Свакодневно неформално (у пед. свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по клас. периодима (полугодишња и годишња провера)</p>

	<p>(самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -оцењивање на основу портфолија</p>	<p>резултата рада група (пано, табела...) *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова</p>	
--	---	--	--

Предмет – СВЕТ ОКО НАС

НАСТАВНЕ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ И СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА	НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА			
	Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећи ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)
<p>ДРУГИ И ЈА ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ</p> <p>1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.1. 1ПД.2.5.2. 1ПД.1.5.4. 1ПД.3.5.2.</p>	<p>Познаје и примењује елементе културе живљења. Описује дом школу, породицу. Наводи примере опасних ситуација и начине чувања здравља. Познаје и примењује правила понашања у саобраћају. Правилно се оријентише у простору и времену (зна просторне и временске одреднице), именује кретање у околини.</p> <p>Одређује и описује својства материјала. Разликује облике појављивања воде у природи. Разликује равницу, брдо, планину. Изводи једноставније огледе и изводи закључке.</p> <p>Разликује живу и неживу природу. Уочава делове тела биљака и животиња и разликује улогу делова тела у свакодневном животу.</p> <p>Самостално износи своје мишљење, поставља питања, уочава и објашњава узрочно-последичне везе у природи и примењује стечена знања.</p>	<p>Уочава елементе културе живљења. Уз подстицај описује дом, школу, породицу. Познаје правила понашања у саобраћају.</p> <p>Оријентише се у простору и времену и препознаје различите врсте кретања. Описује својства материјала. Разликује облике појављивања воде у природи. Разликује равницу, брдо, планину. Уз подстрек именује живу и неживу природу, али још не уочава узрочно-последичне везе. Зна делове тела биљака и животиња. Формулише питања и одговоре уз помоћ учитеља. Уз подстицај износи своје мишљење о природним појавама.</p> <p>Несамосталан је у излагању.</p>	<p>Уочава елементе културе живљења. Уз подстицај описује дом, школу, породицу. Познаје правила понашања у саобраћају. Оријентише се у простору и времену уз помоћ и препознаје различите врсте кретања.</p> <p>Уз помоћ описује једноставнија својства материјала. Разликује облике појављивања воде у природи. Разликује равницу, брдо, планину.</p> <p>Уз помоћ именује живу и неживу природу. Зна делове тела биљака и животиња.</p>	<p>Познаје и поштује неке елементе културеживљења. Уз помоћ описује дом, школу, породицу. Зна понека правила понашања у саобраћају.</p> <p>Оријентише се у простору и времену уз помоћ и препознаје различите врсте кретања. Препознаје материјале.</p> <p>Уз помоћ именује живу и неживу природу. Зна делове тела биљака и животиња.</p>
<p>ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ И ПРОСТОРУ</p> <p>1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.1.</p>				
<p>ЧОВЕК СТВАРА</p> <p>1ПД.1.3.1. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5.</p>				
<p>РАЗНОВРСНОС Т ПРИРОДЕ</p> <p>1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.2.1.2. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5.</p>				

1ПД. 1.1.6. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.5. 1ПД.2.1.6. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.2.3. 1ПД.3.1.1.				
--	--	--	--	--

ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Елементи оцене	Поступак к праћења и оцењивања	Инструменти запраћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
<p>-Оствареност исхода -Самосталност ученика -Степен ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Редовност у изради домаћих задатака -Уредност</p>	<p>-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка рада, самостално решавање задатака током часа) - писане провере (контролни задаци, тестови, домаћи задаци) -вођење прописане педагошке документације / белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) - самооцењивање (самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих</p>	<p>* Табеларна евиденција о писменим проверама *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) * Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) * Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свесци) *Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова</p>	<p>Свакодневно неформално (у пед. свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године</p> <p>Пресек стања на месечном нивоу</p> <p>Пресек стања након обрађене области</p> <p>Пресек стања по клас. периодима (полугодишња и годишња провера)</p>

	<p>ученика) -рад у пару (посматрање наставника,излагање парова, процена осталих ученика) -оцењивање на основу портфолија</p>		
--	--	--	--

Предмет – ЛИКОВНА КУЛТУРА

Предмет Ликовна култура Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.	НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА			
	Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећи ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)
	<p>Описује својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор. Пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења. Одређује, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни. Црта на различитим подлогама и форматима папира. Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама.Обликује једноставне фигуре од меког материјала. Уме самостално да одабере начин спајања најмање два материјала. Преводи једноставне појмове и информације у ликовни рад. Уме да изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. Уме да преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену. Изражава познате појмове мимиком и покретом тела, без звука.Повезује</p>		<p>Служи се неким техникама ликовно-визуелног изражавања. Уз подстицај исказује утиске о свом раду и раду друге деце.Разликује боје, али их у раду не примењује реално. Препознаје неке ликовне садржаје и материјале.</p>	<p>Служи се неким техникама и средствима ликовно-визуелног изражавања. Препознаје неке ликовне садржаје и материјале. Уз помоћ и подстицај износи утисак о свом раду и раду друге деце.</p>

	одабрану установу културе са њеном наменом. Поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.		
--	--	--	--

ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Елементи оцене	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти запраћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
-Оствареност исхода -Самосталност ученика -Степен ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Редовност у изради домаћих задатака -Уредност	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка рада, самостално решавање задатака током часа) -вођење прописане педагошке документације/ белешке у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: самосталност у току рада, практичним радовима, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање повезивање, оригиналност, вербално изражавање, примена техника -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) - самооцењивање (самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -оцењивање на основу портфолија	*Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Свеобухватност одговора на постављени захтев (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени) *Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) *Панои: добровољно учешће у наставним и ваннаставним активностима *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова	Свакодневно неформално (у пед. свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по клас. периодима

Предмет – МУЗИЧКА КУЛТУРА

		НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА			
		Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећи ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)
Предмет	Музичка				
култура:	Полазна				

<p>основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.</p>	<p>Објашњава својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна, као и доживљај свог и туђег извођења. Разликује звукове и тонове. Препознаје музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу. Повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела. Поштује договорена правила понашања при слушању музике. Користи самостално доступне носиоце звука. Самостално изговара у ритму уз покрет бројалице. Пева по слуху песме различитог садржаја и расположења и по слуху уз покрет народне песме, музичке игре. Примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању. Свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма. Повезује почетне тонове песама-модела и једноставних</p>	<p>Објашњава својим речима утиске о слушаном делу, доживљај прегласне музике и доживљај свог и туђег извођења. Разликује звукове и тонове. Препознаје музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу. Повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела. Поштује договорена правила понашања при слушању музике. Користи уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука. Уз помоћ изговара у ритму уз покрет бројалице. Пева по слуху песме различитог садржаја и расположења и по слуху уз покрет народне песме, музичке игре. Примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању. Повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом. Уз помоћ прави дечје ритмичке инструменте. Ствара звучне ефекте, покрете уз музику.</p>
---	--	--

наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом. Учествује у школским приредбама и манифестацијама. Самостално прави децје ритмичке инструменте. Ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст. Уме да изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.

ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Елементи оцене	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти запраћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
<p>-Оствареност исхода -Самосталност ученика -Степен ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Редовност у изради домаћих задатака -Уредност</p>	<p>иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка рада) -вођење прописане педагошке документације/ белешке у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: о степену ангажовања, уложеном труду и личном напредовању у складу самузичким могућностима однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање повезивање, оригиналност, вербално изражавање -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) - самооцењивање (самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p>	<p>*Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Свеобухватност одговора на постављени захтев (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени) *Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (табела...) *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова</p>	<p>Свакодневно неформално (у пед. свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по клас. периодима</p>

Предмет – ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

НАСТАВНЕ ОБЛАСТИ	Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећи ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	<p>Примењује једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања). Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања. Комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу. Одржава равнотежу у различитим кретањима. Разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело. Примењује правилну технику дисања приликом вежбања. Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу. Игра дечји и народни плес. Користи основну терминологију вежбања. Поштује: правила понашања на просторима за вежбање, мере безбедности током вежбања. правила игре. Навија фер и бодри учеснике у игри. Уме да прихвати сопствену победу и пораз. Поседује теоријска знања о значају здравља и физичке активности.</p>		<p>Уз помоћ примењује једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања) и изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања. Користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу. Одржава равнотежу у различитим кретањима. Разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело. Примењује правилну технику дисања приликом вежбања. Игра дечји и народни плес. Поштује: правила понашања на просторима за вежбање, правила игре. Навија фер и бодри учеснике у игри. Поседује теоријска знања о значају здравља и физичке активности. Уз подстицај учествује у игри.</p>	

ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Елементи оцене	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти запраћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
Оствареност исхода: -развијање физичких способности; -усвајање моторичких знања, умења и навика; -теоријско образовање. -Самосталност ученика -Степен	иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка извођења покрета, теоријско знање) -вођење прописане педагошке документације/ белешке у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: о нивоу ангажованости, вежбању у адекватној опреми, постигнућима у моторичким вештинама и индивидуалном напретку сваког ученика, уложеном труду и личном напредовању у складу са могућностима однос према раду, однос према себи, однос	*Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Свеобухватност одговора на постављени захтев (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени)	Свакодневно неформално (у пед. свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по клас. периодима

ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Уредност	према другима -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) -самооцењивање (самопроцена оцено ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	*Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (табела...) *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова	
--	---	--	--

Предмет – ДИГИТАЛНИ СВЕТ

НАСТАВНЕ ОБЛАСТИ	НИВО ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА			
	Први ниво (веома успешан)	Друго ниво (успешан)	Трећи ниво (потребна додатна помоћ)	Четврти ниво (испољава тешкоће у савладавању)

**ДИГИТАЛНО
ДРУШТВО
БЕЗБЕДНО
КОРИШЋЕЊЕ
ДИГИТАЛНИХ
УРЕЂАЈА
АЛГОРИТАМСК
И НАЧИН
РАЗМИШЉАЊ
А**

Препознаје дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих. Уме да наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова. Упореджује начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја и начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих. Самостално користи дигиталне уџбенике за учење. Упореджује дигитални и папирни уџбеник. Упореджује традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја. Наводи неке од карактеристика „пааметног“ дигиталног уређаја. Наводи на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине. Зна основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље и неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја. Разуме везу начина одлагања електронског отпада са загађењем животне средине. Уме да наброји основне податке о личности и објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Зна основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их. Анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење. Тумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима. Уме да уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички). Доводи у везу алгоритам и понашање дигиталног

Препознаје дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих. Уме да наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова. Уз помоћ користи дигиталне уџбенике за учење. Упореджује дигитални и папирни уџбеник. Наводи неке од карактеристика „пааметног“ дигиталног уређаја. Зна основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље и неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја. Уз помоћ уме да наброји основне податке о личности и објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање. Именује особе којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем. Зна основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите). Уз помоћ користи једноставан познати поступак/активност. Уме да уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички).

	уређаја.	
--	----------	--

ОБЛАСТ ПРОЦЕНЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Елементи оцене	Поступак праћења и оцењивања	Инструменти запраћење напредовања	Праћење и оцењивање (време)
<p>Процењују се: -вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура; -рад са подацима и рад на различитим задацима; -вештине, руковање алатима и технологијама -извођење радних задатака. -Самосталност ученика -Степен ангажовања -Активност на часу -Мотивација -Уредност</p>	<p>иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање (опис поступка извођења покрета, теоријско знање) -вођење прописане педагошке документације/ белешке у којима су видни елементи за процењивање и оцењивање: о нивоу ангажованости, вежбању у адекватној опреми, постигнућима у моторичким вештинама и индивидуалном напретку сваког ученика, уложеном труду и личном напредовању у складу са могућностима однос према раду, однос према себи, однос према другима -кооперативно оцењивање (заједничко вредновање ученика и наставника) - самооцењивање (самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика) -групни рад (посматрање наставника, излагање група,</p>	<p>*Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање *Чек-листе са скалом процене *Протоколи посматрања *Упитници (за групни и рад у пару) *Самосталност извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Свеобухватност одговора на постављени захтев (област; скала по нивоима) * Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) * Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени) *Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (табела...) *Збирка пажљиво одабраних ученичких радова</p>	<p>Свакодневно неформално (у пед. свеску) и формално формативно (у есдневник) бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по клас. периодима</p>

	процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)		
--	---	--	--

Предмет	Период	Први ниво (најбољи)	Други ниво (оцена 4)	Трећи ниво (незнатно напредовање)
---------	--------	------------------------	----------------------	--------------------------------------

Грађанско васпитање	Прво тромесечје	Веома успешан	Успешан	Задовољава
	Прво полугодиште (закључна оцена)	Веома успешан	Успешан	Задовољава
Грађанско васпитање	Друго тромесечје	Веома успешан	Успешан	Задовољава
Грађанско васпитање	Крај године (закључна оцена)	Веома успешан	Успешан	Задовољава

Предмет	Период	Први ниво (најбољи)	Други ниво (оцена 4)	Трећи ниво (незнатно напредовање)
Верска настава	Прво тромесечје	Истиче се	Добар	Задовољава
Верска настава	Прво полугодиште (закључна оцена)	Истиче се	Добар	Задовољава

Верска настава	Друго тромесечје	Истиче се	Добар	Задовољава
Верска настава	Друго полугодиште (закључна оцена)	Истиче се	Добар	Задовољава

ДРУГИ РАЗРЕД

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК				
	исход	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Књижевност - поезија, проза, драмски, популарни и информативни текстови	разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст	препознаје поезију и прозу	разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст	упоређује књижевне врсте, идентификује компоненте прозног и поетског текста
	одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту	описује догађај	одређује време и место догађаја	прати ток радње у односу на време и место дешавања
	одреди редослед догађаја у тексту	уме да препозна шта се десило пре, а шта после.	уме да одреди редослед догађања.	успоставља узрочно-последичне везе догађаја
	уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине	уочава ликове у тексту	зна да одреди главне и споредне ликове и да каже њихове особине	уме да образложи особину лика његовим поступком и да предвиди до каквих последица би довео другачији поступак лика
	разликује стих и строфу	разликује стих и строфу	уме да преброји стихове и строфе у песми.	уме да уради задатак по захтеву који се односи на одређени стих или строфу, да допуни стих, или да допуни строфу
	уочи стихове који се римују	уме да уочи речи у	уочава правила	уме да на задату тему

		стиховима које се римују	римовања у песми	састави неколико коректних стихова који ће се римовати.
	разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај);	уочава делове текста	разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај)	уме самостално да одреди садржај делова текста и повезује логичке целине
	изражајно чита ћирилички текст	влада основном техником читања ћириличног текста	чита ћирилички текст поштујући тачку, упитник, узвичник, зарез, две тачке,...	чита изражајно текст
	објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни	уме да наведе пословицу и поуку	разуме значење пословице и поуке	уме да објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни и примењује је у свакодневном животу
	наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота	наведе једноставне примере поређења из текстова	разуме значења поређења	користи једноставне примере поређења из свакодневног живота
	чита текст поштујући интонацију реченице/стиха	чита текст	чита текст поштујући интонацију реченице/стиха	изражајно чита текст
	изражајно рецитије песму	рецитије песму	рецитије песму поштујући знаке интерпункције	изражајно рецитије песму
	изводи драмске текстове	уме да чита драмски текст по улогама	изводи драмске текстове	глуми користећи вербалне и невербалне начине изражавања
	износи своје мишљење о тексту	уме да одговори на	износи своје	износи своје мишљење

		једноставна питања о тексту	мишљење о тексту	о тексту поткрепљујући га чињеницама из текста (користећи информације из текста)
Језик – граматика и правопис	разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике	зна да разликује сугласнике и самогласнике, зна шта је глас, а шта слог	уме да подели правилно реч на слоге	у писменим задацима уме правилно да пренесе део речи на граници слога у нови ред
	разликује врсте речи у типичним случајевима	препознаје врсте речи	разликује подврсте именица и придева	уме да напише реченицу по захтевима који се односе на врсту речи
	одређује основне граматичке категорије именица и глагола	разликује род и број као и глаголска времена	уме да одреди род и број именица и глаголска времена	уме да од реченице написане у једнини напише реченицу у множини, уме да реченицу написану у једном глаголском времену напише и преостала два времена.
	разликује реченице по облику и значењу	препознаје реченице по значењу и облику	уме правилно да напише реченице по захтеву (велико слово, знаци интерпункције, обавештајна – потврдне, упитна-одрична,...)	уме да користи реченице различитог значења и облика правилно записујући интерпункцијске знаке и речцу ли и не

	поштује и примењује основна правописна правила	препознаје основна правописна правила	уме да користи, поштује основна правописна правила	примењује правописна правила у писменом изражавању
Језичка култура – усмено и писмено изражавање	влада основном техником читања и писања латиничког текста	познаје, пише и чита сва латинична слова (мала, велика, штампана и писана)	саставља јасну, логичну, граматички исправну реченицу латиничним писмом	чита изражајно текст, примењује правописну норму користећи латинично писмо
	пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном);	уме да пронађе информације које су директно дате у тексту, према задатом критеријуму (одговара на једноставна питања)	проналази информације у тексту (оне које су директно дате и оне које се читају између редова) и повезује их, разуме различите односе у тексту	реконструише редослед догађаја у тексту, разуме логичку организацију текста
	користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање	разликује облике изражавања: препричавање, причање и описивање	уме правилно писмено и усмено да прича, описује и препричава по плану, уме да реконструише редослед догађаја у причи	формулише и аргументује свој став о различитим аспектима у причању и описивању
	правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину	саставља кратку јасну, логичну, граматички исправну реченицу	познаје и примењује правописну норму	саставља једноставан, краћи наративни и дескриптивни текст и дијалог поштујући правописну норму

	учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника	повремено и уз подстицај учествује у разговору и делимично прати разговор	учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника	уме да води разговор поштујући саговорника
--	--	---	---	--

КРИТЕРИЈУМИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ БРОЈЧАНЕ ОЦЕНЕ (оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика)					
ОЦЕНА	Недовољан (1) добија ученик који:	Оцену довољан (2) добија ученик који	Оцену добар (3) добија ученик који:	Оцену добар (4) добија ученик који:	Оцену добар (5) добија ученик који:
ПРАВИЛНИК о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.	- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; - не изводи закључке који се заснивају на подацима; - критички не расуђује; - не показује интересовања за учешће у активностима нити ангажовање	- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; - у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; - понекад је самосталан у решавању	- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; - у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; - већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; - у довољној	- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; - показује	- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; - лако логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;

		проблема и у недовољној мери критички расуђује; - показује мањи степен активности и ангажовања	мери критички расуђује; - показује делимични степен активности и ангажовања	велику самосталност и висок степен активности и ангажовања	- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања
--	--	--	--	--	---

Опис оцене према нивоима постигнућа	ученик који ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу стандарда, добија оцену недовољан (1)	ученик који испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа стандарда постигнућа и ангажовања, добија оцену довољан (2)	ученик који у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи деона средњем нивоу стандарда уз ангажовање ученика, добија оцену добар (3)	ученик који у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа стандарда уз мању помоћ наставника уз висок степен ангажовања, добија оцену врло добар (4)	ученик који у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу и већину захтева са напредног нивоа стандарда уз веома висок степен ангажовања, добија оцену одличан (5)
-------------------------------------	---	---	--	--	--

Динамика	Начини	Елементи оцењивања
Ученик се из српског језика оцењује најмање четири пута у полугодишту.	Ученик се оцењује на основу: - усмене провере постигнућа - писмене провере постигнућа - активности на часу - рада домаћих задатака	- усвојеност наставних садржаја - примена знања - активност ученика - однос према раду

Скала код писмених провера која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

од 86%-до 100% одличан (5)

од 71%-до 85% врло добар (4)

од 56%-70% добар (3)

од 41%-55% довољан (2)

испод и 40% недовољан (1)

Скала може да варира у зависности од постигнућа ученик

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

тема	исход	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
БРОЈЕВИ	Одреди десетице најближе датом броју;	Уме да наведе десетице прве стотине од најниже до највише и обрнуто.	Уме да одреди којој десетици припада који број. Одреди десетице најближе датом броју	У решавању текстуалних задатака примењује знање о припадности броја десетици по више захтева(нпр: најмањи паран број 3.десетице.)
	Усмено сабира и одузима бројеве до 100;	Усмено сабира и одузима бројеве до 100 без прелаза преко десетице	Сабира и одузима до 100 са преласком преко десетице Правилно користи математички језик и употребљава термине: десетица, јединица, сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика.	-Решава текстуалне задатке са сабирањем и одузимањем постављајући изразе и решавајући их. -Уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) у решавању текстуалних задатак. Решава задатке у којима су информације приказане графички и табеларно.
	Користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац;	Зна да препозна појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац	Користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац;	Решава сложене текстуалне задатке са множењем и дељењем.
	Примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања;	Уме да замени место сабирцима и да их здружи	Решава задатке заменом места сабирака/чинилица и уме да израчуна на оба начина применом здруживања сабирака/ чинилица.	Примени замену места и здруживање сабирака и чинилица ради лакшег рачунања;

Усмено множи и дели у оквиру прве стотине;	Усмено множи и дели неке природне бројеве у оквиру таблице множења	Усмено множи и дели у оквиру прве стотине; Рачуна на основу захтева „толико пута већи/мањи“	Решава текстуалне задатке са множењем и дељењем постављајући изразе и решавајући их. Решава слојенији текстуални задатак.
Израчуна вредност бројевног израза са највише две операције;	Рачуна вредност бројевног израза са једном операцијом	Зна приорете у решавању израза. Користи заграде у изразима са две рачунске операције различитог приоритета – зна да заграде мењају приоритет рачунских операција . Зна да множење и дељење имају предност у односу на сабирање и одузимање у решавању израза.	Рачуна вредност израза са две операције различитог приоритета.
Решава текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења;	Уме да реши текстуални задатак са једном рачунском операцијом.	Запише изразе на основу захтева и реши задатак. . Зна да постави израз на основу захтева: „смањити за...“, „увећати за...“, „толико пута веће“, „толико пута мање Рачуна вредност израза са највише две операције	Ученик уме да на основу слојенијег текста постави и/или израчуна израз са две операције различитог приоритета; Проверава тачност решења.
Одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом;	Решава једначине у којима је непознат сабирак, умањеник и умањилац(без прелаза преко десетице), чинилац , дељеник и делилац(таблица	Израчуна непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом и провери тачност решења.	На основу слојенијег текста постави и реши једначину са једном операцијом.

		множења до 5)		
	Одреди делове (облика $\frac{1}{n}$) дате величине	Записује разломак као део целине приказане сликом. Уме правилно да запише и прочита разломак. Уме да израчуна половину датог броја. Препозна већи, мањи или једнак разломак ако су приказани графички (дати сликом)	Ученик уме да запише разломак приказан сликом и обрнуто . Израчунава део целине. Решава једноставне текстуалне задатке	Израчуна цело ако је познат део. Повезује разломке са јединицама мере за дужину и време.
	Изрази одређену суму новца преко различитих апоена;	Препозна новчане апоене до 100 динара; Преброји и израчуна суму новца дату у различитим апоенима од 1 до 100 динара	Израчуна курс у једноставној ситуацији (на пример, дата је цена и дата је сума новца којом располаже).	-Решава сложене текстуалне задатке са новцима. -Уме да израчуна курс у сложенијој ситуацији :када рачуна суму новца дату у различитим апоенима, а купује више производа. -Размењује новчанице на мање апоене комбинујући са два и више апоена у ситуацијама када има више решења или само једно решење. -Процени однос између цене производа и суме новца којом располаже (на пример, да ли нешто може или не може да купи за новац који има); Решава задатке у којима су информације приказане графички

				и табеларно.
Прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама;	Зна којим се словима обележавају главне римске цифре: 1, 5, 10, 50 и 100	Записује арапске бројеве римским цифрама и обрнуто. Упоредује бројеве записане римским цифрама.		Решавање проблема са штапићима. Сабирабројеве записане римским цифрама.
Прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом;	Уме да чита мањи број података у табlici и стубичастом дијаграму.	-Чита податке са стубичастог дијаграма; - Чита податак из табеле по датом моделу (на пример, подаци организовани у табелу као распоред часова; .		Открива и примењује правила да би прочитао и/или записао податке табеларно или графички . Коришћењем дијаграма, схема и других средстава решава проблемске задатке. Користи дате податке да би поставио и решио задатак и да би уочио правило (на пример, пореди податке дате графиконом, посматра два низа бројева и налази везу међу њима и слично)Закључује по аналогiji.
Уочи правило и одреди следећи члан започетог низа	Настави низ бројева на основу задатог једноставног правила.	Настави низ бројева уочавањем правила. Открива и примењује правилност у облику или распореду геометријских фигура, симбола и сл.		Открива и примењује правило у сложеној ситуацији (на пример, кодира, замењује низ бројева низом фигура; дешифрује)

	Исход	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
--	-------	--------------	-------------	---------------

ГЕОМЕТРИЈА	– разликује дуж, полуправу и праву;	Препозна и именује дуж, праву и полуправу.	Црта по захтеву праву, полуправу и дуж и правилно их обележава. Црта дуж одређене дужине.	Уме да црта по захтеву текстуалних задатака(„се секу“, „се не секу“, „да полазе из исте тачке,...)
	одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски)	Уме да рачунски одреди дужину изломљене линије	Уме да одреди дужину изломљене линије да рачунски графички цртајући је , уредно и правилно.	Уме да одреди дужину изломљене линије када су дужи дате у различитим мерним јединицама.
	– одреди обим геометријске фигуре;	Зна да покаже на слици шта је обим.уме да објасни појам обима	Одређује обим геометријскефигуре сабирањем дужина појединачних дужи .	Решава једноставне текстуалне задатке са обимом.
	– нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи;	Нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи (правилно користећи прибор за цртање) када су нацртана темена. Уочава и разликује правоугаоник, квадрат и троугао.	Нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи(правилно користећи прибор за цртање) и правилно им обележава темена. Уочава и записује правоугаоник, квадрат и троугао користећи темена.	Именује и преброји фигуре (троуглове, квадрате и правоугаонике) на једноставнимсликама али и у и у ситуацијама када се делимично преклапају. Уме да нацрта по захтеву везаном за број квадратића.
	– уочи подударне фигуре на датом цртежу;	-Препознаје једноставне подударне фигуре на цртежу ако се налазе у истом положају.	Уочи једноставне подударне фигуре на датом цртежу када се налазе у различитим положајима.	Уочи сложене подударне фигуре на датом цртежу када се налазе у различитим положајима. Допуни
	– уочи симетричне фигуре;	Препознаје једноставне симетричне фигуре (квадрат и правоугаоник).	Уочава једноставне симетричне фигуре и уме да доцрта	Уме да споји два симетрична дела у једну сложену фигуру.

	– допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву	Уме да доцрта други део једноставне симетричне фигуре (квадрат, правоугаоник).	Допуни дати цртеж тако да добијена једноставна фигура буде симетрична у односу на дату праву.	Допуни дати цртеж тако да добијена сложена фигура буде симетрична у односу на дату праву.
--	--	--	---	---

	Исход	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	– изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине;	Препозна јединице за мерење дужине: (метар, дециметар и центиметар)	Користи одговарајуће јединице мере (метар, дециметар и центиметар) у једноставним животним ситуацијама. Изражава дужине у различитим мерним јединицама и претвара веће мерне јединица у мање и обрнуто.	Решава текстуалне задатке у којима су дужине изражене у различитим мерним јединицама и потребно их је претварати да би се задатак решио. При рачунању води рачуна о правилном математичком запису.
	– измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине	Уме да измери дужину дужи мерама.	Уме да измери дужину дужи лењиром и нацрта дуж дате дужине.)	Уме да измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине изражене у различитим мерним јединицама (центиметар и дециметар)
	– чита и запише време са часовника;	Ученик уме да чита време са часовника у ситуацијама када је раван сат .	Уме да прочита време са часовника и да запише.	Уме да на часовнику за вежбање намести казаљке тако да приказују тражено време. Уме да на основу прочитаног времена планира активности и да каже које активности обавља у то време.
	– користи јединице за време у једноставним ситуацијама	Ученик уме да препозна мерне јединице за време: минут, сат, дан, недеља,	Уме да одреди однос између мерних јединица за време, да их претвара и упоређује (минут,	Решавања текстуалне задатке са јединицама за време. Решава проблемске задатке у којима се

		месец, година на основу конкретних примера из живота.	сат, дан, недеља, месец, година).	информације дају на различите начине: текстуално, графички или табеларно.
--	--	---	------------------------------------	---

	КРИТЕРИЈУМИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ БРОЈЧАНЕ ОЦЕНЕ (оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика)				
ОЦЕНА	Недовољан (1) добија ученик који:	Оцену довољан (2) добија ученик који	Оцену добар (3) добија ученик који:	Оцену добар (4) добија ученик који:	Оцену добар (5) добија ученик који:

<p style="text-align: center;">ПРАВИЛНИК</p> <p>о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; - не изводи закључке који се заснивају на подацима; - критички не расуђује; - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање 	<ul style="list-style-type: none"> - знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; - у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; - показује мањи степен активности и ангажовања 	<ul style="list-style-type: none"> - у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; - у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; - већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; - у довољној мери критички расуђује; - показује делимични степен активности и ангажовања 	<ul style="list-style-type: none"> - у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; - показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања 	<ul style="list-style-type: none"> - у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; - лако логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; - показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања
--	--	---	--	---	--

Опис оцене према нивоима постигнућа	ученик који ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу стандарда, добија оцену недовољан (1)	ученик који испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа стандарда постигнућа и ангажовања, добија оцену довољан (2)	ученик који у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи деона средњем нивоу стандарда уз ангажовање ученика, добија оцену добар (3)	ученик који у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа стандарда уз мању помоћ наставника уз висок степен ангажовања, добија оцену врло добар (4)	ученик који у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу и већину захтева са напредног нивоа стандарда уз веома висок степен ангажовања, добија оцену одличан (5)
-------------------------------------	---	---	--	--	--

Динамика	Начини	Елементи оцењивања
Ученик се из математике оцењује најмање четири пута у сваком полугодишту.	Ученик се оцењује на основу: - Усне провере постигнућа, - Писмене провере постигнућа	- Усвојеност наставних садржаја - Примена знања

Оцењивање се врши континуирано.	-Активности на часу -Редовности израде и доношења домаћих задатака.	-Активност ученика -Однос према раду
---------------------------------	--	---

Скала код писмених провера која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа: од 86%-до 100% одличан (5)
од 71%-до 85% врло добар (4)
од 56%-70% добар (3)
од 41%-55% довољан (2)
испод и 40% недовољан (1)
Скала може да варира у зависности од постигнућа ученика.

Континуирано се прати и вреднује:

		основни	средњи	напредни
❖ ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата:	1.Вежбање у адекватној спортској опреми	Ретко доноси спортску опрему.	Не доноси редовно тражену спортску опрему.	Редовно доноси тражену спортску опрему.
	2.Активно учествовање на часовима физичког и здравственог васпитања	Ученик је активан само када му се наставник посебно обрати.	Постоје активност и у којима је активан.	Увек је активан на часовима.
	3.Вежбање и играње у слободно време.	У слободно време нерадо вежба и учествује у игри само ако наставник инсистира на томе.	У слободно време учествује само у одређеним играма .	У слободно време увек вежба и учествује у свим играма којих се играју његови другари.
❖ усвојеност општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита.		Већину вежби обликовања не ради правилно и не показује интересовање за правилно извођење вежби .	Делимично је усвојио правилно извођење вежби обликовања.	У потпуности је усвојио правилно извођење вежби обликовања.
❖		Ученик има	Ученикове	Ученик има

<p>постигнућа у моторичким вештинама.</p>		<p>слабо развијене моторичке вештине.</p>	<p>моторичке вештине нису одраз његових могућности.</p>	<p>веома развијене моторичке способности и сталним вежбањем доприноси развоју вештина.</p>
<p>❖ индивидуални напредак ученика.</p>	<p>Процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способност и ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности</p>	<p>Ученик не показује напредак јер је незаинтересован.</p>	<p>Ученик показује напредак, али тај напредак је испод његових реалних могућности и јер се не ангажује довољно.</p>	<p>Ученик је напредовао у складу са својим могућностима.</p>

	<p>и, приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.</p>			
<p>Ученици ослобођени од практичног дела наставе</p>	<p>Прати се и вреднује:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познавање основних правила елементарних игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и здраве исхране; - учешће у ваннаставним активностима. <p>Рад ученика ослобођених од практичног дела наставе прати се, вреднује и оцењује на основу посебног ангажовања у настави.</p>			

Ученици са инвалидитетом	Праћење вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.
---------------------------------	---

Наставни предмет : ЛИКОВНА КУЛТУРА			
Исходи су формулисани тако да до краја разреда сви ученици могу да их достигну (у мањој или већој мери) уколико су радили разноврсне задатке од којих сваки циља више исхода.			
Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:			
	основни	средњи	напредни
- Однос према раду (ученик је припремљен за час, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор...);	Ученик је често неприпремљен за час. Материјал ,прибор и алатке не користи у складу са њиховом наменом. Не показује интерес да одржава правилно прибор и радни простор.	Ученик није увек припремљен за час. Материјал, прибор и алатке не користи увек одговорно. Не одржава увек прибор и радни простор.	Ученик је увек припремљен за час. Одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор...);
- Однос према себи (поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је...);	Не користи своје могућности .Не поставља питања ако му нешто није јасно, него ради по свом нахођењу.Не труди се на часу. Понавља грешке. Не коригује свој рад у складу са препорукама . Не заврши рад.	Поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је...);	Увек поставља питања када му нешто није јасно или када жели да сазна више. Труди се и веома предано ради.Учи на грешкама и не понавља их.Показује висок степен самосталности у раду. и веома самосталан је у индивидуалном раду и истрајан је...);

<p>- Однос према другима (поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања...);</p>	<p>Често не поштује договорена правила понашања, али не увек. Нема осећај за друге. Често се подсмева туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања.</p>	<p>Поштује договорена правила понашања, али не увек. Спреман је да помогне и да сарађује. Углавном уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, али се деси да не буде довољно</p>	<p>Увек поштује договорена правила понашања. Помаже другима и сарађује. Уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања и опажања са високим степеном толеранције.</p>
--	--	--	---

<p>- Разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);</p>	<p>Ученик не разуме задатак. Не поставља питања везана за нејасноће. Не разуме значење појмова, процес и визуелне информације</p>	<p>Ученик понекад не разуме задатак и не поставља увек питања везана за нејасноће.</p>	<p>Ученик разуме задатак, а у случају нејасноћа одмах поставља питања да би му било јасно. Разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);</p>
<p>Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје, дела...);</p>	<p>Ученик се не труди да повезује познате са новим информацијама.</p>	<p>Ученик не повезује и не пореди увек познато са непознатим</p>	<p>Ученик повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје и дела, уклапајући све то у његових систем знања и вештина.</p>
<p>Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...);</p>	<p>Ученик нема идеју . Када ради угледа се на нечији рад. Ученик увек ради исте радове (има увек исте мотиве)</p>	<p>Ученик понекад нема идеју и дуго не започиње свој рад. Дешава се да мотив буде идентичан као код другара са којим седи. Дешава се да понавља своје мотиве.</p>	<p>Оригиналан је у односу на туђе радове . Увек има своје решење . Оригиналан је у односу на своје претходне радове.</p>
<p>Вербално изражавање (учтиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);</p>	<p>Ученик не поштује правила комуникације. Не уме да објасни свој рад.</p>	<p>Ученик понекад крши правила учтиве комуникације. Потребно му је много речи да објасни свој рад и несигуран је у томе.</p>	<p>Ученик учтиво комуницира са другима. Кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);</p>

<p>Употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику)...</p>	<p>Не слуша упутства о примени технике, па процес не може да контролише.</p>	<p>Понекад не слуша упутства о примени технике па му се дешава да неправилно користи технику и не уме да исконтролише процес.</p>	<p>Правилно ,према упутству ,употребљава технике. Уме да контролише процес: додаје још воде у боју ако је потребно, води рачуна о односу боја приликом мешања, изабере подлогу,...</p>
<p>Понаша се пристојно у музејима, галеријама и на другим местима</p>	<p>Не понаша се пристојно у музејима, галеријама и на другим местима</p>	<p>Понекад показује понашање који није у складу са нормама понашања у музејима, галеријама и на другим местима</p>	<p>Понаша се пристојно у музејима, галеријама и на другим местима. Са великим интересовањем активно учествује у разговорима везаним за поједина дела, поштујући правила понашања.</p>

Музичка култура

ОБЛАСТ/ТЕМЕ	исходи	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>Здраво, војско оштрих оловака</p> <p>Мој тротинет може из места да вози стотку, па и двеста</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пева песму по слуху • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације • поштује договорена правила понашања при слушању музике • објасни својим речима утиске о слушаном музичком делу • разликује боју одређених певачких гласова и музичке изражајне елементе • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације • разликује висину тонова и тачно и чисто их изводи • пева песму по слуху • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању • објасни својим речима утиске о слушаном музичком делу • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације • разликује музичке изражајне елементе • разликује музичке инструменте • објасни својим речима утиске о слушаном музичком делу • повезује музичко дело у односу на 	<p>- ученици који нису склони визуелном изражавању уз помоћ решавају једноставније задатке у погледу стварања композиције уз ниже критеријуме оцењивања. Очекује се да направе мали помак у односу на предходни рад, потруде се и испуне захтеве школског програма у погледу времена реализације предвиђеног за израду задатка.</p>	<p>- уме да изабере адекватан садржај и размишља о начину представљања своје идеје; суштински, уживљава се у задатак и активира машту.</p>	<p>- боље и самосталније повезује елементе у композицији, на адекватан начин примењује визуелне принципе и развија сопствене принципе функционисања и уклапања елемената композиције.</p>

	њему блиске ситуације			
--	-----------------------	--	--	--

<p>Седи Ћира наврх сламе, брковима плаши вране</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пева песму по слуху • примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању • изводе народне игре • објасни својим речима утиске о слушаном музичком делу • разликује боју одређених певачких гласова и музичке изражајне елементе • препознаје боју новог музичког инструмента (кларинет) • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације • поштује договорена правила понашања при слушању музике 			
<p>Све што расте хтело би да расте</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни својим речима утиске о слушаном музичком делу • разликује музичке изражајне • повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације • поштује договорена правила и слушању музике • разликује музичке инструменте • објасни својим речима утиске о слушаном музичком делу • разликује музичке изражајне • повезује музичко дело у односу на приказане ситуације • свира на ритмичким инструментима • изводе музичке игре • 			

Ученици се оцењују:

-на основу активности на часу

-примене наученог у свакодневном животу и раду у школи

-на основу односа и сарадње са члановима групе

Наставни предмет: Грађанско васпитање				
ТЕМА	ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да:	ИСТИЧЕ СЕ	ДОБАР	ЗАДОВОЉАВА
Људска права- Ја и други у различитим групама	-разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; -успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој	-Ученик својим понашањем доприноси напредовању групе; исказује своје потребе и осећања не угрожавајући друге.	-Ученик разликује понашања која доприносе од понашања која ометају функционисање и напредовање групе. -Ученик описује и разликује	-Ученик именује различите облике понашања, идентификује потребе и разликује осећања.

	припада; -искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; -препозна и уважи осећања и потребе других;	-Ученик уважава потребе, осећања и права других; предвиђа последице кршења дечјих права и показује иницијативу у решавању проблема	потребе и осећања других. -Ученик објашњава основна дечја права	-Ученик именује основна дечја права и наводи ситуације кршења дечјих права.
--	---	---	--	---

	<p>-наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима;</p> <p>-прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости;</p> <p>-препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;</p>	кршења својих и туђих права.	на примерима из живота и препознаје ситуације кршења својих и туђих права. Тражи помоћ при кршењу својих и туђих права.	
Демократско друштво школа као заједница	<p>-се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима;</p> <p>-наводи примере међусобне повезаности права и одговорности</p> <p>-разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмовима које гледа</p> <p>-саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем</p> <p>-даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу;</p> <p>-представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе;</p> <p>-се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика</p>	<p>-Ученик показује иницијативу, користи аргументе при доношењу правила групе и понаша се у складу са правилима.</p> <p>- Ученик повезује права и одговорности</p> <p>-Ученик користи ненасилну комуникацију са члановима групе; уважава саговорника.</p> <p>-Ученик уважава туђе мишљење и даје креативна решења;</p> <p>-Ученик се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика.</p>	<p>-Ученик се договара о доношењу правила групе и понаша се у складу са њима.</p> <p>-Ученик наводи примере повезаности права и одговорности</p> <p>-Ученик разликује ненасилну од насилне комуникације на различитим примерима из свакодневног живота, у књижевним делима и филмовима.</p> <p>-Ученик слуша саговорника без упадица.</p> <p>-Ученик представља Правилник о безбедности ученика школе.</p>	<p>-Ученик учествује у доношењу правила групе и наводи правила.</p> <p>-Ученик именује права и одговорности.</p> <p>-Ученик описује облике ненасилне и насилне комуникације.</p> <p>-Ученик слуша саговорника</p> <p>-Ученик описује правила из Правилника о безбедности ученика.</p>

<p>Процеси у савременом свету-Школа као безбедно место</p>	<p>-наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; -препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета -сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; -износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи;</p>	<p>-Ученик примењује првила безбедног понашања у школи,на путу до школе, ван школе. -Ученик се одговорно понаша при коришћењу мобилног телефона и интернета - Ученик активно учествује, образлаже, анализира и даје прелоге за унапређивање безбедности ученика у школи. -Ученик објашњава и анализира одговорност одраслих и ученика за</p>	<p>-Ученик разликује безбедно од небезбедног понашања у школи, на путу до школе, ван школе. -Ученик разуме предности и ризике коришћења мобилног телефона и интернета. -Ученик дискутује о начинима унапређивања безбедности у школи. -Ученик упоређује одговорност одраслих и ученика за безбедност у школи.</p>	<p>-Ученик именује правила безбедног понашања у школи, на путу до школе, ван школе. -Ученик препознаје неке облике небезбедног коришћења мобилног телефона и интернета. -Ученик сарађује и преузима различите улоге у унапређивању безбедности ученика у школи. -Ученик препознаје одговорност одраслих и ученика за безбедност у</p>
---	--	---	--	--

		безбедност у школи.		школи.
Грађански активизам-Школа као безбедно место за све	<ul style="list-style-type: none"> -учествује у изради плана једноставне акције; -са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; -доприноси промоцији акције; -на једноставан начин вреднује изведену акцију 	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик показује иницијативу, договара се и предлаже план једноставне акције. -Ученик истражује и активно учествује у извођењу и документовању једноставне акције. -Ученик припрема промоцију акције и активно у њој учествује -Ученик процењује изведену акцију, 	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик дискутује и учествује у изради плана једноставне акције. -Ученик учествује у извођењу , документовању и промоцији једноставне акције. -Ученик на једноставан начин вреднује изведену акцију. 	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик реализује дате задатке при изради плана, извођењу, документовању и промоцији једноставне акције. -Ученик наводи основне информације о изведеној акцији.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Критеријуми оцењивања су усклађени Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању који је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 34/2019 од 17.5.2019. године, ступио је на снагу 25.5.2019, а примењује се почев од школске 2022/2023. године.

Критеријуми оцењивања за 3. разред

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Ученик се оцењује бројчано из обавезних предмета, у складу са законом и правилником. Бројчана оцена из обавезних предмета, у току школске године, утврђује се на основу следећих критеријума: **оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика.**

Оцену **одличан (5)** добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

- Оцену **врло добар (4)** добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

- Оцену **добар (3)** добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

- Оцену **довољан (2)** добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

- Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

По Правилнику о оцењивању, ученици се **континуирано** оцењују, што значи да је **оцењивање ученика активност која се спроводи на сваком часу.**

Критеријуми оцењивања у настави предмета Српски језик- 3. Разред

Тема: ЈЕЗИК

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола;
- разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима;
- подели речи на крају реда
- одреди управни и неуправни говор
- зна где се пише велико слово
- правилно пише присвојне придеве изведене од властитих именица
- правилно пише речцу не
- правилно пише наводнике
- правилно пише сугласник ј
- правилно пише скраћенице за мерне јединице

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
<p>- Ученик уз помоћ препознаје основне граматичке категорије: именице, придеве и глаголе;</p> <p>- Уз помоћ разликује управни од неуправног говора, дели речи на крају реда, пише велико слово, речцу не, наводнике, сугласник ј, скраћенице за мерне јединице.</p>	<p>- Ученик препознаје основне граматичке категорије: именице, придеве и глаголе.</p> <p>-Уз мањи подстицај уме да подели речи на крају реда, правилно да напише велико слово, присвојне придеве изведене од властитих именица, речцу не, наводнике, сугласник ј, скраћенице за мерне јединице. Углавном уме да одреди управни и неуправни говор.</p>	<p>- Ученик уз мању помоћ одређује основне граматичке категорије: именице, придеве и глаголе.</p> <p>-Одређује управни и неуправни говор и даје једноставне примере. -</p> <p>- Даје једноставне примере и правилно пише велико слово, присвојне придеве изведене од властитих именица, речцу не, наводнике, сугласник ј, скраћенице за мерне јединице.</p>	<p>- Ученик одређује и даје сопствене примере за основне граматичке категорије: именице, придеве и глаголе.</p> <p>- Разликује врсте и подврсте речи у типичним случајевима.</p> <p>- Самостално дели речи на крају реда, одређује управни и неуправни говор.</p> <p>- Правилно пише велико слово, присвојне придеве изведене од властитих именица, речцу не, наводнике, сугласник ј, скраћенице за мерне јединице.</p>

Тема: КЊИЖЕВНОСТ

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- чита са разумевањем различите текстове;
- опише свој доживљај прочитаних књижевних дела;
- изнесе своје мишљење о тексту;
- разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст;
- одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту;
- именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине;
- уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима);
- разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност;
- разуме идеје књижевног дела;

- уочи основне одлике народне бајке;
- разликује народну од ауторске бајке;
- јунака;
- уочи основне одлике народне епске песме;
- уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу;
- разликује опис од приповедања у књижевном делу;
- покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту;
- уочи хумор у књижевном делу;
- чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;
- изражајно рецитије песму и чита прозни текст;
- изводи драмске текстове;

Довољан (2)

Добар (3)

Врло добар (4)

Одличан (5)

<ul style="list-style-type: none"> - Препознаје делове песме: строфа и стих, уз помоћ; -Повезује догађаје у причи уз помоћ; -Препознаје главне и споредне ликове; наводи ликове у причи; примећујући основне особине ликова уз помоћ; -Уз помоћ разликује бајку, драмски текст, басну, причу и роман; - Углавном научи песму и уз помоћ је рецитије; - Уз помоћ и подстицај може да изведе једноставану улогу у драмском тексту; -Уз помоћ може да издвоји очигледну и јасну поуку басне; уме да препозна пословицу. 	<ul style="list-style-type: none"> - Препознаје делове песме: строфа и стих, уз помоћ, препознаје песничке слике уз подстицај; - Препознаје догађаје у причи и повезује их уз подстицај; - Разврстава ликове на главне и споредне и препознаје основне особине ликова уз подстицај; - Разликује бајку, драмски текст, басну, причу и роман; - Рецитије песму уз мањи подстицај; - Уз мањи подстицај може да изведе једноставнију улогу у драмском тексту; -Уз подстицај издваја очигледну и јасну поуку басне; може да препозна пословицу. 	<ul style="list-style-type: none"> - Чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; - Разликује делове песме: строфа и стих , Изражава доживљај песме те издваја песничке слике; - Уочава временску повезаност догађаја у причи и наводи правилан редослед радње; - Издваја главне и споредне ликове; објашњава основне особине; - Уме да опише главне карактеристике књижевне врсте; - Изражајно рецитије песму; - Самостално изводи улоге у драмском тексту; - Самостално издваја поуку у басни, уме да објасни неке пословице. 	<ul style="list-style-type: none"> - Чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије; -Самостално разликује делове песме: - Изражава доживљај песме и песничке слике уз давање примера; - Објашњава узрочно- последичну временску повезаност догађаја у причи и износи правилан редослед радње; - Разликује главне и споредне ликове и упоређује их; објашњава особине ликова и наводи примере; -Самостално описује главне карактеристике књижевне врсте дајући примере; - Самостално и изражајно рецитије доносећи доживљај песме слушаоцу; - Самостално и изражајно изводи улоге у драмском тексту;
---	---	--	--

			- Самостално издваја поуке у басни, самостално објашња пословице.
--	--	--	---

Тема: ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо;
- споји више реченица у краћу и дужу целину;
- препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;
- извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости;
- одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења.
- саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља причу
- пише правилно диктат и аутодиктат

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
<p>- Уз помоћ саставља и изговара једноставну обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у кратку целину.</p> <p>- Уз помоћ препричава, прича и описује на сажет начин и извештава о догађајима.</p> <p>- Делимично одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења.</p> <p>- Ретко саставља приче на основу задатог</p>	<p>- Уз мању помоћ саставља и изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у кратку целину.</p> <p>- Уз мању помоћ препричава, прича и описује на сажет начин и извештава о догађајима.</p> <p>- Углавном самостално одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења.</p> <p>- Углавном саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља</p>	<p>- Самостално саставља и изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у кратку целину.</p> <p>- Препричава, прича и описује на сажет начин и извештава о догађајима.</p> <p>- Одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења.</p> <p>- Самостално саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља причу.</p> <p>- Пише диктат и</p>	<p>- Самостално саставља и изговара сложену обавештајну, упитну и заповедну реченицу, спаја више реченица у дужу целину.</p> <p>- Самостално препричава, прича и описује на опширан начин и извештава о догађајима.</p> <p>- Одређује речи истог, сличног, супротног, умањеног и увећаног значења.</p> <p>- Самостално саставља приче на основу задатог почетка, мења крај приче, наставља причу.</p> <p>- Правилно пише диктат и аутодиктат.</p>

<p>почетка, мења крај приче, наставља причу. - Често неправилно пише диктат и аутодиктат.</p>	<p>причу. - Пише диктат и аутодиктат са грешкама.</p>	<p>аутодиктат са мањим грешкама.</p>	
---	---	--------------------------------------	--

Писмене провере знања, **контролни задаци** и **писмени вежбе** се раније најављују и одржавају према унапред утврђеном распореду. Задаци на овим проверама су према нивоима тежине.

Бодовна скала је јединствена за све ученике:

Оцена	1	2	3	4	5
Постотак	до 40%	од 41% - 55%	од 56% – 70%	од 71% - 85%	од 86% - 100%

Постоји могућност и ненајављених, кратких провера знања, тзв. **БЛИЦ** провере. Оне су пре свега намењене за проверу теоријског знања. Као редован вид провере писмености биће уврштени и диктати, којима се проверава граматичка, правописна и функционална писменост.

Критеријуми оцењивања у настави предмета Математика – 3. Разред

Тема: **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој;
- прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000);
- изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);
- подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;
- процени вредност израза са једном рачунском операцијом;
- израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;
- одреди десетице и стотине најближе датом броју;
- реши једначину са једном рачунском операцијом;
- одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;
- реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;
- уочи делове целине и запише
- разломке облика $\frac{m}{n}$;
- упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима;
- резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом;
- уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа;
- чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);

Довољан (2)

Добар (3)

врло добар (4)

Одличан (5)

<p>-Уз помоћ чита, пише и упоређује бројеве прве хиљаде.</p> <p>-Уз помоћ чита број записан римским цифрама и пише дати број римским цифрама (до 1000).</p>	<p>- Самостално са грешкама пише и упоређује бројеве прве хиљаде.</p> <p>- У довољној мери чита број записан римским цифрама и пише дати број римским цифрама</p>	<p>- Често самостално пише и упоређује бројеве прве хиљаде.</p> <p>- Углавном чита број записан римским цифрама и пише дати број римским цифрама (до 1000).</p>	<p>- Самостално и тачно пише и упоређује бројеве прве хиљаде.</p> <p>-У потпуности чита број записан римским цифрама и пише дати број римским цифрама</p>
---	---	---	---

<p>- Ретко самостално врши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);</p> <p>- Често са грешкама дели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;</p> <p>-Ретко самостално процени вредност израза са једном рачунском операцијом;</p> <p>-Ретко тачно израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;</p> <p>-Уз помоћ одреди десетице и стотине најближе датом броју;</p> <p>-Уз помоћ решава једначину са једном рачунском операцијом.</p> <p>-Понекад делимично одређује и записује скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;</p> <p>-Ретко решава проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;</p> <p>-Понекад делимично уочи делове целине и запише разломке облика</p> $\frac{m}{n} ;$	<p>(до 1000).</p> <p>- Самостално уз грешке врши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);</p> <p>- Уз мање грешке дели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;</p> <p>- Често самостално уз мање грешке процени вредност израза са једном рачунском операцијом;</p> <p>- У великој мери тачно израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;</p> <p>- Самостално, уз мање грешке одређује десетице и стотине најближе датом броју;</p> <p>- Делимично решава једначину са једном рачунском операцијом;</p> <p>- Делимично одређује и записује скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;</p> <p>- У великој мери решава проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;</p> <p>- Делимично уочи делове целине и запише</p>	<p>- Често самостално врши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);</p> <p>- Често дели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;</p> <p>- Често самостално процени вредност израза са једном рачунском операцијом;</p> <p>- У знатној мери тачно израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;</p> <p>- Често самостално одређује десетице и стотине најближе датом броју;</p> <p>- Углавном решава једначину са једном рачунском операцијом;</p> <p>- У знатној мери одређује и записује скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;</p> <p>- У знатној мери решава проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;</p> <p>- Углавном уочива делове целине и запише разломке облика</p>	<p>(до 1000).</p> <p>- Самостално и тачно врши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);</p> <p>- У потпуности тачно дели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;</p> <p>- Самостално и тачно уме да процени вредност израза са једном рачунском операцијом;</p> <p>- У потпуности тачно израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;</p> <p>- Самостално и тачно одређује десетице и стотине најближе датом броју;</p> <p>- Тачно решава једначину са једном рачунском операцијом;</p> <p>- У потпуности одређује и записује скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;</p> <p>- Тачно решава проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;</p> <p>-Уочава делове целине и записује разломке облика</p> $\frac{m}{n} ;$ <p>- Самостално пореди</p>
---	---	--	---

<p>-Ретко пореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима.</p> <p>-Ретко самостално резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; -Понекад делимично</p>	<p>разломке облика $\frac{m}{n}$;</p> <p>- Самостално пореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима. - Често самостално резултат мерења дужине запише</p>	<p>$\frac{m}{n}$;</p> <p>- Често самостално пореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима. - Често самостално резултат мерења дужине запише</p>	
--	--	--	--

<p>уочава и речима описује правило за настајање бројевног низа; - Уз помоћ чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);</p>	<p>децималним бројем са једном децималом; - Углавном уочава и речима описује правило за настајање бројевног низа; - Каткад чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);</p>	<p>децималним бројем са једном децималом; - Делимично уочава и речима описује правило за настајање бројевног низа; - Често самостално чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);</p>	<p>разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким именицима. - Самостално и тачно резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; - У потпуности уочава и речима описује правило за настајање бројевног низа; - Самостално чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);</p>
--	--	--	---

Тема: **ГЕОМЕТРИЈА**

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат;
- конструише троугао и круг;
- именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга;
- разликује врсте углова и троуглова;
- одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца;
- опише особине правоугаоника и квадрата;
- преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства;
- користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање.

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
-------------	-----------	----------------	-------------

($m \leq n \leq 10$)

<ul style="list-style-type: none"> - Разликује паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат и уз помоћ их црта. - Уз помоћ конструише троугао и круг; - Именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; - Именује и разликује врсте углова и 	<ul style="list-style-type: none"> - Разликује паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат и понекад прецизно их црта; - Самостално конструише троугао и круг, понекад греша; - Именује и црта геометријске облике у равни, угао, правоугаоник, квадрат, троугао и круг; 	<ul style="list-style-type: none"> - Црта и обележава паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; - Самостално конструише троугао и круг; - Именује и самостално црта геометријске облике у равни, угао, правоугаоник, квадрат, троугао и круг; - Самостално 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално црта и обележава паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; - Самостално и тачно конструише троугао и круг; - Самостално и тачно црта геометријске фигуре у равни, угао, правоугаоник, квадрат, троугао и круг;
---	--	--	---

<p>троуглова; Уз велику помоћ одређује обим правоугаоника, квадрата и троугла;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уз помоћ пресликава геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; - Уз помоћ користи геометријски прибор и алате за цртање. 	<ul style="list-style-type: none"> - Зна да одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, али повремено греша; - Самостално, али непрецизно пресликава геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; - Самостално, али непрецизно користи геометријски прибор и алате за цртање. 	<p>израчунава обим правоугаоника, квадрата и троугла;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Самостално пресликава геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; - Самостално користи геометријски прибор и алате за цртање. 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално и тачно израчунава обим правоугаоника, квадрата и троугла; - Самостално и тачно пресликава геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства;
--	---	---	---

Тема: **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена;
- упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време);
- измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом);
- примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
<p>- Зна јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена и претвара их уз већу помоћ.</p> <p>- Уз помоћ упоређује величине (дужина, маса, запремина течности и време);</p> <p>- Уз већу помоћ мери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом);</p> <p>- Уз велику помоћ примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.</p>	<p>- Зна јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена и претвара их уз повремену помоћ.</p> <p>- Самостално уз грешке упоређује величине (дужина, маса, запремина течности и време);</p> <p>- Самостално уз грешке мери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом);</p> <p>- Уз мању помоћ примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.</p>	<p>- Зна јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена и самостално их претвара;</p> <p>- Самостално упоређује величине (дужина, маса, запремина течности и време);</p> <p>- Зна самостално да измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом);</p> <p>- Самостално примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.</p>	<p>- Самостално мери, упоређује и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; Самостално и тачно упоређује величине (дужина, маса, запремина течности и време);</p> <p>- Зна самостално и тачно да измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом);</p> <p>- Самостално и тачно примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.</p>

Писмене провере знања, **контролни и писмени задаци** се раније најављују и одржавају према унапред утврђеном распореду. Задаци на овим проверама су према нивоима тежине.

Бодовна скала је јединствена за све ученике:

Оцена	1	2	3	4	5
Постотак	до 40%	од 41% - 55%	од 56% – 70%	од 71% - 85%	од 86% - 100%

Постоји могућност и ненајављених, кратких провера знања, тзв. **БЛИЦ** провере. У настави математике оцењује и **активност на часу, редовно доношење прибора за рад** (свеска, уџбенички комплет, комплетан геометријски прибор), **израда домаћих задатака** – за неурођена три домаћа задатка добије се оцена 1, док се за редовну израду домаћих задатака на крају тромесечја може добити оцена која је за две оцене виша од најмање оцене у том полугодишту, **израда наставних помагала, уредност свеске, тачност и прецизност у раду**, као и **похађање допунске наставе** за ученике којима је такав вид наставе потребан. Све наведено поред **писмених и усмених провера** улази у оцену.

.

Критеријуми оцењивања у настави предмета Природа и друштво – 3. Разред

Тема: **ПРИРОДА – ЧОВЕК – ДРУШТВО**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају;
- одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају;
- илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају;
- примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима;
- повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи;
- примени правила безбедног понашања у саобраћају;
- разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу;
- повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха;
- очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра;
- прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране;
- илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини
- сарађује са другима у групи на заједничким активностима;

Довољан (2)

Добар (3)

Врло добар (4)

Одличан (5)

<ul style="list-style-type: none"> - Препознаје уз помоћ облике рељефа и површинских вода у свом крају; - Уз велику помоћ одређује положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају. - Уз велику помоћ илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; - Уз већу помоћ повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи и примењује правила безбедног понашања у саобраћају; - Ретко самостално разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; - Понекад делимично повезује температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; - Уз већу помоћ читава вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; - У недовољној мери 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално уз грешке именује облике рељефа и површинских вода у свом крају; - Уз мању помоћ одређује положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају. - Уз мању помоћ илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; - Уз мању помоћ повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи и примењује правила безбедног понашања у саобраћају; - У довољној мери самостално разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; - Делимично повезује температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; - Уз мању помоћ читава вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; - У довољној мери 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално именује облике рељефа и површинских вода у свом крају; - Самостално одређује положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају. - Самостално илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; - Самостално повезује врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи и примењује правила безбедног понашања у саобраћају; - Углавном самостално разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; - У знатној мери повезује температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; - Самостално читава вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; - У знатној мери приказује везе међу живим бићима у различитим животним 	<ul style="list-style-type: none"> - Самостално и тачно именује облике рељефа и површинских вода у свом крају; - Самостално и тачно одређује положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају. - Самостално и тачно илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; - Самостално и тачно повезује врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи и примењује правила безбедног понашања у саобраћају; - У потпуности самостално разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; - У потпуности повезује температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; - Самостално и тачно читава вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; - У потпуности приказује везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланца исхране; - Самостално и тачно илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној
---	--	--	--

<p>приказује везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланца исхране; - Уз већу помоћ илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној</p>	<p>приказује везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланца исхране; - Уз мању помоћ илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној</p>	<p>заједницама помоћу ланца исхране; - Самостално илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној заједници; - У знатној мери сарађује са другима у групи на заједничким</p>	
---	---	--	--

заједници; - У недовољној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	заједници; - У довољној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	активностима;	заједници; - У потпуности сарађује са другима у групи на заједничким активностима;
--	--	---------------	---

Тема: КРЕТАЊЕ У ВРЕМЕНУ И ПРОСТОРУ

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења;
- опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља;
- идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије;
- повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем;
- доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом;
- разликује природне и вештачке изворе светлости;
- повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости;
- повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора
- сарађује са другима у групи на заједничким активностима.
-

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
--------------------	------------------	-----------------------	--------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Оријентише се у простору уз помоћ компаса и оријентира из природе/окружења уз помоћ; - Описује пут од једне до друге тачне помоћу плана насеља уз помоћ; - Идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије уз помоћ; - У недовољној мери повезује јачину деловања на тело са његовим пређеним ратојањем; - Понекад делимично доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; - Разликује природне и вештачке изворе светлости уз помоћ; - Повезује промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора уз помоћ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Оријентише се у простору уз помоћ компаса и оријентира из природе/окружења уз подстицај; - Описује пут од једне до друге тачне помоћу плана насеља уз подстицај; - Идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије уз подстицај; - У довољној мери повезује јачину деловања на тело са његовим пређеним ратојањем; - Делимично доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; - Разликује природне и вештачке изворе светлости уз подстицај; - Повезује промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора уз подстицај. 	<ul style="list-style-type: none"> - Оријентише се у простору уз помоћ компаса и оријентира из природе/окружења; - Самостално описује пут од једне до друге тачне помоћу плана насеља; - Идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије уз мања одступања; - У знатној мери повезује јачину деловања на тело са његовим пређеним ратојањем; - Често доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; - Разликује природне и вештачке изворе светлости; - Самостално повезује промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; 	<ul style="list-style-type: none"> - Оријентише се у простору уз помоћ компаса и оријентира из природе/окружења; - Самостално и тачно описује пут од једне до друге тачне помоћу плана насеља; - Идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије ; - У потпуности повезује јачину деловања на тело са његовим пређеним ратојањем; - Самостално доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; - Наводи примере из окружења природне и вештачке изворе светлости; - Самостално и тачно повезује промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора;
--	--	--	---

Тема: **НАШЕ НАСЛЕЂЕ**

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;
- прикупи и представи податке о прошлости породице и краја;
- сарађује са другима у групи на заједничким активностима;

Довољан (2)

Добар (3)

Врло добар (4)

Одличан (5)

<p>- У недовољној мери користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;</p> <p>- Уз помоћ прикупља и представља податке о прошлости породице и краја;</p> <p>- У недовољној мери сарађује са другима на заједничким активностима;</p>	<p>- У довољној мери користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;</p> <p>- Уз подстицај прикупља и представља податке о прошлости породице и краја;</p> <p>- У довољној мери сарађује са другима на заједничким активностима;</p>	<p>- У знатној мери користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;</p> <p>- Прикупља и представља податке о прошлости породице и краја уз мања одступања;</p> <p>- У знатној мери сарађује са другима на заједничким активностима;</p>	<p>- У потпуности користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;</p> <p>- Самостално прикупља и представља податке о прошлости породице и краја;</p> <p>- У потпуности сарађује са другима на заједничким активностима;</p>
---	---	--	---

Тема: ЉУДСТА ДЕЛАТНОСТ

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи;
- сарађује са другима у групи на заједничким активностима;
-

Довољан (2)

Добар (3)

Врло добар (4)

Одличан (5)

<p>- Повезује различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе уз помоћ; - У недовољној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p>	<p>- Повезује различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе уз подстицај; - У довољној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p>	<p>- Повезује различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе уз мања одступања; - У знатној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p>	<p>- Самостално повезује различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе; - У потпуности сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p>
--	--	---	---

Тема: МАТЕРИЈАЛИ И ЊИХОВА УПОТРЕБА

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- разликује повратне и неповратне промене материјала;
- уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина;
- одабере материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу;
- објасни како рециклажа помаже очувању природе;
- изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком;
- сарађује са другима у групи на заједничким активностима;
- представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др);
- повеже резултате рада са уложеним трудом

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
<ul style="list-style-type: none"> - Разликује повратне и неповратне промене материјала уз помоћ; - У недовољној мери уочава сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика, провидност, боја, густина; - Понекад делимично одабира материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; - У недовољној мери објашњава како рециклажа помаже очувању природе; - У недовољној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима; 	<ul style="list-style-type: none"> - Разликује повратне и неповратне промене материјала уз подстицај; - У довољној мери уочава сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика, провидност, боја, густина; - Делимично одабира материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; - У довољној мери објашњава како рециклажа помаже очувању природе; - У довољној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима; 	<ul style="list-style-type: none"> - Разликује повратне и неповратне промене материјала уз мања одступања; - У знатној мери уочава сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика, провидност, боја, густина; - Углавном самостално одабира материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; - У знатној мери објашњава како рециклажа помаже очувању природе; - У знатној мери сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - Самостално повезује резултате рада са уложеним трудом; - Самостално представи резултате истраживања (писано, усмено); - Самостално изведе 	<ul style="list-style-type: none"> - Разликује повратне и неповратне промене материјала у потпуности самостално; - У потпуности уочава сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика, провидност, боја, густина; - Самостално одабира материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; - У потпуности објашњава како рециклажа помаже очувању природе; - У потпуности сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - Самостално и тачно повезује резултате рада са уложеним трудом; - Самостално представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point)

		огледе/експерименте;	презентацијом, и/или цртежом); - Самостално изведе огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком);
--	--	----------------------	---

Критеријуми оцењивања у настави предмета Ликовна култура- 3. Разред

Тема: **ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА**

Исходи : **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
- протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;
- поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора;

Тема : **КОМПОЗИЦИЈА И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ**

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;
  - користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
  - поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора;
- изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;

Тема : **ОРНАМЕНТИКА**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа;
- распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;
- поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора;

Тема: ПРОСТОР – ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;
- учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу;
- разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
- разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости;

Тема: ПЛАКАТ, БИЛБОРД, РЕКЛАМА

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;
- поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора;
- користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад;

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема: Ликовне поруке као могућност споразумевања			

<p>-Редовно доноси прибор и заинтересован је за рад.</p>	<p>- Тумачи уз подстицај једноставне визуелне информације.</p>	<p>- Самостално користи једноставне визуелне информације као подстицај за стваралачки рад.</p>	<p>- Самостално користи једноставне визуелне информације као подстицај за стваралачки рад, приказујући свој доживљај креативно и јединствено.</p>
<p>Тема: Композиција и покрет у композицији</p> <p>-Редовно доноси прибор и заинтересован је за рад.</p>	<p>– Уз подстицај распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p> <p>– Уз подстицај изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;</p>	<p>– Самостално распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p> <p>– Самостално изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;</p>	<p>– Креативно распоређује облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p> <p>– Самостално и јединствено изражава одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;</p>

<p>Тема: Орнаментика -Редовно доноси прибор и заинтересован је за рад.</p>	<p>– Уз подстицај распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p>	<p>– Самостално распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p>	<p>– Креативно распоређује облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p> <p>– Указује на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа;</p>
<p>Тема: Простор – повезивање разних облика у целину -Редовно доноси прибор и заинтересован је за рад.</p>	<p>-Ученик уз подстицај уочава и представља облике у простору.</p>	<p>- Самостално уочава и представља облике у простору;</p> <p>- Спретно повезује облике у простору.</p>	<p>-Самостално уочава и представља облике у простору;</p> <p>-Креативно и јединствено ликовно повезује облике у простору.</p>
<p>Тема: Плакат, билборд, реклама - Редовно доноси прибор и заинтересован је за рад.</p>	<p>– Уз подстицај тумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;</p>	<p>– Самостално тумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;</p>	<p>– Самостално и јединствено тумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;</p>

Критеријуми оцењивања у настави предмета Физичко и здравствено васпитање- 3. Разред

Тема: **ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања);
- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;
- комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу;
- одржава равнотежу у различитим кретањима;
- коригује сопствено држања тела на основу савета наставника;
- правилно држи тело;
- правилно подиже, носи и спушта терет;

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
<ul style="list-style-type: none"> - Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз помоћ; -Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз помоћ; 	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз подстицај; - Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз подстицај; 	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз мања одступања; -Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз мања одступања; - Одржава равнотежу у различитим кретањима; 	<ul style="list-style-type: none"> -Поседује позитивно искуство успешности кроз овладавање правила елементарних и штафетних игара -Вешто изводи сложеније форме природних облика кретања. -

Тема: МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- изведе дечји и народни плес;
- користи терминологију вежбања;
- поштује правила понашања на вежбалиштима;
- поштује мере безбедности током вежбања;
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
- примени правила игре;
- навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа;
- прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;
- уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама;
- правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;
- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
-------------	-----------	----------------	-------------

<ul style="list-style-type: none"> - Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз помоћ; -Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз помоћ; - Одржава равнотежу у различитим кретањима; - Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ; - Изводи дечји и народни плес уз помоћ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз подстицај; - Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз подстицај; - Одржава равнотежу у различитим кретањима; - Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу уз подстицај; - Изводи дечји и народни плес уз подстицај. 	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања уз мања одступања; -Користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу уз мања одступања; - Одржава равнотежу у различитим кретањима; - Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу уз мања одступања; - Изводе дечји и народни плес уз мања одступања. 	<ul style="list-style-type: none"> -Поседује позитивно искуство успешности кроз овладавање правила елементарних и штафетних игара -Спретно учествује у елементарним и штафетним играма -Покретом изражава своје емоције и искуства, покрет усклађује са музиком -Вешто изводи сложеније форме природних облика кретања.
---	--	---	---

Тема: ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- прати промене у тежини и висини код себе и других;
- препозна здравствено стање када не треба да вежба;
- примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама;
- уредно одржава простор у коме живи и борави;
- користи здраве намирнице у исхрани;
- повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље;
- препозна лепоту покрета у вежбању;
- се придржава правила вежбања;
- вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању.

Довољан (2)	Добар (3)	врло добар (4)	Одличан (5)
-------------	-----------	----------------	-------------

<ul style="list-style-type: none"> - Користи основну терминологију вежбања уз помоћ; – Поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – Поштује мере безбедности током вежбања; 	<ul style="list-style-type: none"> - Користи основну терминологију вежбања уз подстицај; - Уочава улогу делова тела у вежбању; - Уочи промене у расту код себе и других. 	<ul style="list-style-type: none"> - Користи основну терминологију вежбања уз мања одступања; - Препознаје везу вежбања и уноса воде; - Наведе врсте намирница у исхрани. 	<ul style="list-style-type: none"> - Користи основну терминологију вежбања - Повезује ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; – Препознаје лепоту покрета у вежбању; – Придржава се правила вежбања; – Вреднује успех у
<ul style="list-style-type: none"> - Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - Поштује правила игре; - Навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - Уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; 			<p>вежбању.</p>

Критеријуми оцењивања у настави предмета Музичка култура- 3. Разред

Тема: **ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- опише своја осећања у вези са слушањем музике;
- примењује правилан начин држања тела и дисања при певању;
- изговара бројалице у ритму, уз покрет;
- пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;
- наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе;
- разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима;
- повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима;
- повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином;
- комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет;
- свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу;

Тема: **СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ**

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;
- коментарише своје и туђе извођење музике;
- самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације;
- учествује у школским приредбама и манифестацијама.
- препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;

Тема: **СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ**

Исходи: **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**

- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;
- коментарише своје и туђе извођење музике;
- самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације;
- учествује у школским приредбама и манифестацијама.
- препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;

	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Пева песме по слуху, по сопственом избору и изводи бројалице.	Пева једноставне песме у складу са текстом.	Пева дечије, уметничке и народне песме различитог садржаја и расположења у складу са текстом. И изводи различите покрете на песме које пева и музику коју слуша. Свира пратњу за бројалице и песме на дечијим ритмичким инструментима.	Самостално пева дечије, уметничке и народне песме различитог садржаја и расположења у складу са текстом. Креира различите покрете на песме које пева и музику коју слуша. Свира и креира пратњу за бројалице и песме на дечијим ритмичким инструментима.
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Препознаје различите тонске боје, гласове и инструменте у одређеним композицијама Препознаје различита темпа (брзо, споро) и динамичке разлике (гласно, тихо)	Препознаје различита темпа и динамику.	Разликује тонске боје (гласове и инструменте). Препознаје слушане композиције.	Самостално изражава свој доживљај музике коју изводи или слуша. Препознаје слушане композиције на основу одломака.

Критеријуми оцењивања у настави предмета Дигитални свет- 3. Разред

Тема: ДИГИТАЛНО ДРУШТВО

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- несе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста;
- селекује и измени (обрише, дода) текст;
- именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку;
- допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике;
- именује, сачува и поново отвори графичку датотеку;
- објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже;
- осмисли кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје;
- објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета;
- објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету;
- објасни својим речима због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин;
наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно

Тема: БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује;
- одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом;
- препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин;
- направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника;
- означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;

Тема: АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА

Исходи: На крају разреда ученик ће бити у стању да:

- решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус);
- утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање;
- уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање;
- решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева гранање;
- наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно);
- наведе аритметичке оперatore (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања;
- примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање;
- објасни потребу употребе гранања и понављања у програмима својим речима.

Критеријуми оцењивања се односе на сваки исход.

Довољан (2)

Добар (3)

Врло добар (4)

Одличан (5)

<p>Уз већу помоћ покушава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; - у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; - да корити дигиталне уређаје, алате и материјале; 	<p>Уз мању помоћ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; - у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; - већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; - у довољној мери критички расуђује; - показује делимични степен активности и ангажовања; - корити дигиталне уређаје, алате и материјале; 	<p>У већој мери самостално:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; - корити дигиталне уређаје, алате и материјале; 	<p>Самостално:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; - лако логички повезује чињенице и појмове; - самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; - корити дигиталне уређаје, алате и материјале;
---	---	--	--

АНГАЖОВАЊЕ

Критеријуми за оцењивање

- активно учешће на часовима (дискусије, практични радови и друго)
- сарадња са другима

- израда домаћих задатака

Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
- показује мањи степен активности и ангажовања.	- показује делимични степен активности и ангажовања.	- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања	- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Наставник: Слободанка Вулин

Одељења: **III-а**

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ИСХОДИ УЧЕЊА

Исходи учења су функционална знања која показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета.

Исходи учења омогућавају:

бољу конкретизацију активности ученика и наставника током процеса учења и поучавања, боље праћење процеса учења и поучавања, објективније вредновање постигнућа ученика, лакши избор наставних стратегија, метода и поступака, чиме се олакшава дидактичко-методичко креирање процеса поучавања и учења, интердисциплинарни приступ планирању ради остваривања међупредметних компетенција и рационализације времена.

Исходи су комплексни и дељиви – могу да се развију у низ ситнијих исхода.

ОДНОС ИСХОДА, КОМПЕТЕНЦИЈА И СТАНДАРДА

Исходи: очекивани резултати учења, темељи развоја компетенција
Компетенције: активна примена наученог

Стандарди: мера остварености исхода, развијености компетенција

Остварени исходи током процеса учења, ма колико дуго он трајао (час, дан, недеља, тема, разред, циклус, ниво), воде развијању компетенција.

Развијене компетенције омогућавају појединцу да активно и ефикасно делује у новим, непознатим ситуацијама, односно да решава проблеме.

У 4. разреду основног образовања и васпитања, у току школске године, ученик се оцењује бројчаном оценом на скали од 1 (недовољан) до 5 (одличан) из обавезних предмета и владања.

Успех ученика из изборних програма и то: верска настава и грађанско васпитање оцењује се описно и то:

- истиче се,
- добар,
- задовољава.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Ученици 4.разреда из предмета **Српски језик** оцењују се на три начина:

1) писмено изражавање

2) усмено изражавање

3) ангажовањем и односом према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

1. ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Када су у питању **писмене провере знања** скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

ОЦЕНА		ОБРАЗОВНИ НИВО	
одличан(5)	од 86%-до 100%	Напредни ниво	примена
врло добар(4)	од 70%-до 85%	Средњи ниво	разумевање
добар (3)	од 50%-до 69%	Средњи ниво	репродукција
довољан (2)	од 30%-до 49%	Основни ниво	препознавање
недовољан (1)	испод 30%		

Шта се оцењује на писменим и домаћим задацима (састав, есеј, прича, песма и остали облици писаног изражавања)

РУКОПИС:

- колико је читак и правилан
- да ли ученица/ученик меша писма (ћирилицу и латиницу)
- да ли ученица/ученик меша писана и штампана слова

УРЕДНОСТ (ЕСТЕТСКИ ИЗГЛЕД ЗАДАТКА):

- да ли ученица/ученик прецртава
- да ли ученица/ученик умеће речи
- да ли ученица/ученик премешта реченице

ФОРМА:

- да ли ученица/ученик уме да обликује нове мисаоне целине (пасусе)
- да ли су нове мисаоне целине међусобно складно повезане

САДРЖАЈ:

- у којој мери написано одговара тзв. тежишту теме
- колико је написани садржај богат/сиромашан
- да ли је композиција складна (увод, разрада, закључак)
- да ли у раду постоје материјалне грешке (књижевни род или врста, имена јунака, месторадње, време радње и сл.)

ПРАВОПИС:

- писање великог и малог слова
- састављено и растављено писање (посебно речца НЕ и ЛИ)
- интерпункција
- глаголски облици (посебно глаголски прилог садашњи)

СТИЛИЗАЦИЈА:

- да ли у раду има понављања
- да ли у раду постоје жаргонизми
- богат/сиромашан речник
- да ли су реченице правилне (пре свега, ред речи у реченици)

2. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Оцена на усменом одговарању се формира на основу учениковог одговора.

Оцена одличан (5) – ученик савладава градиво из граматике, влада претходно пређеним градивом и примењује научено. Такође, познаје и примењује граматичка и правописна правила, активно учествује на часу током часова анализе текста, самостално изводи закључке. Ученик течно чита и негује читалачке навике. Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски, помаже другим ученицима и пријатељски се односи према другарима, редовно израђује домаће задатке и показује иницијативу и креативност у решавању задатака. Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака.

Оцена врло добар (4) - ученик је способан да функционално усвоји појмове, анализира, класификује, повезује, примени те изведе закључак. Сналази се у различитим облицима рада.

Оцена добар (3) – ученик разуме појмове и чињенице, успоставља везе, може самостално да објасни и наведе књижевнотеоријске и граматичке појмове и термине. Задатке обавља делимично уз помоћ наставника.

Оцена довољан (2) – ученик влада основним појмовима може уз помоћ наставника да објасни њихове везе и значај, уз наставникову подршку је активан на часовима.

Оцена недовољан (1) – ученик нема основно познавање појмова, нити показује жељу да напредује. Домаће задатке не израђује на време и није активан на часу.

3. АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ

(активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Ангажовање и однос према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)				
-ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у раду, поштује друге, редован у извршавању обавеза;	-мотивисан је и редовно извршава задатке; -решава проблеме	-у подели задатака групе потребна помоћ наставника; -за рад потребна помоћ, постицај и усмеравање;	-ради на нивоу присећања; -у групи почиње да ради на интервенцију наставника;	- незаинтересован за рад, омета друге; - потстицање и помоћ га не мотивишу на рада;

<p>-даје креативне примедбе и предлоге; - поштује правила рада; -у презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину; -уочава битно и разликује га од небитног; -зна добро да организује и води рад у групи; -има високо развијено критичко мишљење.</p>	<p>користећи научне садржаје, -поштује правила рада -подржава рад групе и потстиче их на рад; -поуздан, марљив и одговоран; -презентује тачне податке.</p>	<p>-спор и непрецизан у презентацији; -теже исказује своје мишљење; -није самосталан, прати друге; -научено градиво примењује погрешно; -делимично поштује правила рада.</p>	<p>-задатак не завршава и има грешака; - површан у раду и поштовању правила; -углавном је пасиван у групи.</p>	<p>-не поштује правила понашања у групи; -тражи пуну пажњу и индивидуал анприступ.</p>
--	--	--	---	---

Презентација/Презентовање рада

Презентација (електронска форма, плакат, паноа...)	Број бодова
Презентација је добро видљива и јасна	5
Количина текста у презентацији се уклапа у стандарде добре презентације	5
Одабир слика и графикана је у складу са презентацијом	5
Дизајн	5
Мултимедијалност	5
Интерактивност	5

ПРЕЗЕНТОВАЊЕ		
САДРЖАЈ -Обухваћени су сви важни делови садржаја -След излагања је логичан	НАЧИН ИЗЛАГАЊА Изражавање је а)довољно гласно б)правилно в)јасно	РЕАКЦИЈА СЛУШАЛАЦА -Слушаоци са пажњом прате презентацију -Укључују се питањима и коментарима

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА ТОКОМ ГОДИНЕ

Ус ме но изл аг	Акт ив ност на часу	Пра кт ича н	До м аћ и за	Т е с т	Презе нт ација	Гра фи чки рад	Са ра дња у тим	Кому ник ација у	Пока зи вање иниц иј	Заинтер есо ванос т
-----------------------------	---------------------------------	-----------------------	--------------------------	------------------	----------------------	-------------------------	-----------------------------	---------------------------	----------------------------------	------------------------------

ањ		рад	да				у	тиму	атив	
е			та						е	
			к							
+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -

(**±**- начини који се користе у раду)

Наставник у току целе школске године прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у својој педагошкој документацији.

Ученик у току часова добија плусеве и минусе у зависности од одговора на питања која су му постављена. Ово се евидентира у педагошку свеску.

Критеријум:

- +++++ = (5)
- ++++- = (4)
- +++-- = (3)
- ++--- = (2)
- +---- = (1)

МАТЕМАТИКА

Ученици 4. разреда се из предмета **Математика** оцењују на три начина:

- 1) писмено
- 2) усмено

3) ангажовањем и односом према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

1. ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Када су у питању писмене провере знања скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

ОЦЕНА		ОБРАЗОВНИ НИВО	
одличан(5)	од 86%-до 100%	Напредни ниво	примена
врло добар(4)	од 70%-до 85%	Средњи ниво	разумевање
добар (3)	од 50%-до 69%	Средњи ниво	репродукција
довољан (2)	од 30%-до 49%	Основни ниво	препознавање
недовољан (1)	испод 30%		

2. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Оцена на усменом одговарању се формира на основу учениковог одговора.

Оцена **одличан (5)** – ученик савладава градиво из математике, влада претходно пређеним градивом и примењује научено. Такође, познаје и примењује правила у математици, активно учествује на часу током обраде новог градива, самостално изводи закључке. Ученик уме да

примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака, зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени, уме да примени различите јединице мере. Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски, помаже другим ученицима и пријатељски се односи према другарима, редовно израђује домаће задатке и показује иницијативу и креативност у решавању задатака. Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака.

Оцена **врло добар (4)** - ученик је способан да функционално усвоји појмове, анализира, класификује, повезује, примени те изведе закључак. Сналази се у различитим облицима рада.

Оцена **добар (3)** – ученик разуме појмове и чињенице, успоставља везе, може самостално да објасни и наведе математичке појмове и термине. Задатке обавља делимично уз помоћ наставника.

Оцена **довољан (2)** – ученик влада основним појмовима може уз помоћ наставника да објасни њихове везе и значај, уз наставникову подршку је активан на часовима.

Оцена **недовољан (1)** – ученик нема основно познавање појмова, нити показује жељу да напредује. Домаће задатке не израђује на време и није активан на часу.

3.

АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ

(активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад упару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Ангажовање и однос према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)				
-ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у раду, поштује друге, редован у извршавању	-мотивисан је и редовно извршава задатке; - решава проблеме	-у подели задатака групе потребна помоћ наставника; -за рад потребна помоћ, постицај и усмеравање;	-ради на нивоу присећања; - у групи почиње да ради на интервенцију наставника;	незаинтересован за рад, омета друге; -потстицање и помоћ га не мотивишу на рада;
обавеза; -даје креативне примедбе и предлоге; - поштује правила рада; -у презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину; -	користећи научне садржаје, - поштује правила рада - подржава рад групе и потстиче их на рад; -	-спор и непрецизан у презентацији; -теже исказује своје мишљење; - није самосталан, прати друге; - научено	-задатак не завршава и има грешака; -површан у раду и поштовањ управила; - углавном јепасиван	-не поштује правила понашања у групи; -тражи пуну пажњу и индивидуалан приступ.

уочава битно и разликује га од небитног; -зна добро да организује и води рад у групи; -има високо развијено критичко мишљење.	поуздан, марљив и одговоран; - презентује тачне податке.	градиво примењује погрешно; - делимучно поштије правила рада.	у групи.	
---	--	---	----------	--

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА ТОКОМ ГОДИНЕ

Усмене излагање	Активност на часу	Практичан рад	Домаћи задатак	Тест	Презентација	Графички рад	Сарадња у тиму	Комуникација у тиму	Показивање иницијативе	Заинтересованост
+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -

(± начини који се користе у раду)

Наставник у току целе школске године прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у својој педагошкој документацији. Ученик у току часова (часови утврђивања и провере новог градива) добија плусеве и минусе у зависности од одговора на питања која су му постављена. Ово се евидентира у педагошку свеску.

Критеријум:

- +++++ = (5)
- ++++- = (4)
- +++-- = (3)
- ++--- = (2)
- +---- = (1)

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Ученици 4. разреда се из предмета **Природа и друштво** оцењују на три начина:

- 1) писмено
- 2) усмено
- 3) ангажовањем и односом према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

1.

ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Када су у питању писмене провере знања скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

ОЦЕНА		ОБРАЗОВНИ НИВО	
одличан(5)	од 86%-до 100%	Напредни ниво	примена
врло добар(4)	од 70%-до 85%	Средњи ниво	разумевање
добар (3)	од 50%-до 69%	Средњи ниво	репродукција
довољан (2)	од 30%-до 49%	Основни ниво	препознавање
недовољан (1)	испод 30%		

2. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Оцена на усменом одговарању се формира на основу учениковог одговора.

Оцена одличан (5) – ученик савладава градиво из природе и друштва, влада претходно пређеним градивом и примењује научено. Активно учествује на часу током обраде новог градива, износи своје мишљење, самостално изводи закључке. Ученик уме да примени научено градиво кроз разне активности, способан је да се сналази у простору и времену. Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски, помаже другим ученицима и пријатељски се односи према другарима, редовно израђује домаће задатке и показује иницијативу и креативност у решавању задатака. Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака.

Оцена врло добар (4) - ученик је способен да функционално усвоји појмове, анализира, класификује, повезује, примени те изведе закључак. Сналази се у различитим облицима рада. **Оцена добар (3)** – ученик разуме појмове и чињенице, успоставља везе, може самостално да објасни и наведе појмове и термине из предмета Природа и друштво. Задатке обавља делимично уз помоћ наставника.

Оцена довољан (2) – ученик влада основним појмовима може уз помоћ наставника да објасни њихове везе и значај, уз наставникову подршку је активан на часовима.

Оцена недовољан (1) – ученик нема основно познавање појмова, нити показује жељу да напредује. Домаће задатке не израђује на време и није активан на часу.

3. АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ

(активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Ангажовање и однос према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)				
-ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у	-мотивисан је и редовно извршава задатке; -решава проблеме	-у подели задатака групе потребна помоћ наставника; -за рад потребна	-ради на нивоу присећања; -у групи почиње да ради на	- незаинтересован за рад, омета друге; -потстицање и помоћ га не

раду, поштује друге, редован у		помоћ, постицај и усмеравање;	интервенцију наставника;	мотивишу на рада;
извршавању обавеза; -даје креативне примедбе и предлоге; - поштује правила рада; -у презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину; -уочава битно и разликује га од небитног; -зна добро да организује и води рад у групи; -има високо развијено критичко мишљење.	користећи научне садржаје, -поштује правила рада -подржава рад групе и потстиче их на рад; -поуздан, марљив и одговоран; -презентује тачне податке.	-спор и непрецизан у презентацији; -теже исказује своје мишљење; -није самосталан, прати друге; -научено градиво примењује погрешно; -делимично поштује правила рада.	-задатак не завршава и има грешака; -површан у раду и поштовању правила; -углавном је пасиван у групи.	-не поштује правила понашања у групи; -тражи пуну пажњу и индивидуалан приступ.

Презентација/Презентовање рада

Презентација (електронска форма, плакат, паноа...)	Број бодова
Презентација је добро видљива и јасна	5
Количина текста у презентацији се уклапа у стандарде добре презентације	5

Одабир слика и графика је у складу са презентацијом	5
Дизајн	5
Мултимедијалност	5
Интерактивност	5

ПРЕЗЕНТОВАЊЕ		
САДРЖАЈ -Обухваћени су сви важни делови садржаја -След излагања је логичан	НАЧИН ИЗЛАГАЊА Изражавање је а)довољно гласно б)правилно в)јасно	РЕАКЦИЈА СЛУШАЛАЦА -Слушаоци са пажњом прате презентацију -Укључују се питањима и коментарима

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА ТОКОМ ГОДИНЕ

Усме но изла гање	Акти в ност на часу	Прак т ичан рад	До м аћ и зад а так	Т е с т	Презе нт ација	Граф и чки рад	Сар а дња у тим у	Комун ик ација у тиму	Показ и вање иниц иј ативе	Заинтере со ваност
+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -	+ -

(+- начини који се користе у раду)

Наставник у току целе школске године прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у својој педагошкој документацији. Ученик у току часова (часови утврђивања и провере новог градива) добија плусеве и минусе у зависности од одговора на питања која су му постављена. Ово се евидентира у педагошку свеску.

Критеријум:

- +++++ = (5)
- ++++- = (4)
- +++-- = (3)
- ++--- = (2)
- +---- = (1)

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави **музичке културе**, потребно је да наставник упозна музичке способности сваког ученика. Оцењивање ученика се спроводи организовано и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, креативност и предиспозиције. Наставник прати развој ученика и објективно одређује степен на којем је ученик

савладао програмске захтеве.

Наставник током целе школске године води евиденцију о напретку, развоју, залагању и активности ученика на часовима и ту евиденцију бележи у своју педагошку свеску. **Свака оцена ученика је јавна и приликом саопштавања наставник је дужан да је објасни.**

Оцењивање ученика на часовима музичке културе спроводи се усменим путем и практично кроз свирање по нотном запису и певање.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

За оцену **одличан (5)** – ученик поседује знања која зна да примењује у пракси, зна логички да закључује и повезује градиво са животом око нас, зна основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази), уме самостално или у пару да свира и/или самостално и у групи да пева тражене песмице поштујући елементе музике које зна, зна текстове тражених песмица, уме да свира **по нотном запису на мелодијском инструменту** и на Орфовим ритмичким инструментима, уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уме да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, активан јена часовима, има жељу да научи и напредује.

За оцену **врло добар (4)** – ученик поседује знања која зна да примењује у пракси, уз малу помоћ наставника може да повезује градиво са животом око нас, зна основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази) али не зна да их употреби правилно и повезано, уме самостално да свира и самостално или у групи да пева тражене песмице поштујући углавном све елементе музике које зна, зна текстове тражених песмица, уме да свира на одређеним Орфовим ритмичким инструментима, уз малу помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уме да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, активан је на часовима, има жељу да научи и напредује.

За оцену **добар (3)** – уз наставникову помоћ може да повезује знања која има, зна минималне основе музичке писмености (у зависности од разреда у којем се налази), али не зна да их употреби правилно и повезано, уме да свира мелодију без ритма уз наставникову помоћ, делимично зна текст обрађених песмица, уме да свира само на појединим Орфовим ритмичким инструментима али уз наставникову помоћ, уз помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, уз наставникову помоћ може да препозна звук и изглед инструмената који се обрађују у току одређеног разреда, често изостаје жеља за радом и напретком.

За оцену **довољан (2)** – има минимална знања из градива које се обрађује, делимично зна текст обрађених песмица, уме да свира само на појединим Орфовим ритмичким инструментима али уз наставникову помоћ, уз помоћ наставника уме да изнесе своје мишљење о слушаном делу, изостаје жеља за радом и напретком.

Оцена **недовољан (1)** – Нема основног знања градива, не уме да свира ни на ритмичким ни на мелодијским инструментима, не зна да отпева ниједну песму која је обрађена на часу, изостаје активности на часу, нема жељу за радом и напретком.

Оцењивање није искључиво везано за оцену музичких способности већ и у функцији награде за интересовање, активност и љубав према музици. Сваки ученик се приликом оцењивања извођења музике оцењује спрам својих могућности али и спрам личног залагања, труда, рада и активности на часу. На часу се индиректно оцењује и вреднује доношење прибора за рад, понашање и дисциплина ученика на часу, помоћ осталим ученицима приликом израде неког задатка, активност и труд. Такође се оцењује ангажовање у току извођења одређеног пројекта.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

У току школске године, ученик се оцењује описно и бројчано из предмета ликовна култура. Бројчана оцена из обавезног предмета ликовна култура је :

- одличан (5),
- врло добар (4),
- добар (3),
- довољан (2)
- недовољан (1).

Оцена недовољан (1) је непрелазна.

Оцењивање из обавезног предмета ликовна култура, обавља се полазећи од ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.

Практичан рад представља ликовни рад у различитим техникама визуелних уметности. Сваки рад (цртеж, слика итд.) оцењује се једном оценом у коју улази:

- 1) оствареност циљева, општих и посебних, односно стандарда; да ли је урађен предвиђени задатак - 50% оцене

Напредни ниво (напросечно талентовани ученици) - боље повезивање елемената у композицији, адекватна примена визуелних принципа као и развијање сопствених принципа функционисања елемената композиције.

Средњи ниво - одабира адекватан садржај и размишља о начину на који ће представити своју идеју; другим речима треба што више да се уживи у задатак и пуне машти на вољу.

Основни ниво - ученици који нису склони визуелном изражавању имаће посебну помоћ, једноставније задатке у погледу стварања композиције и нижи критеријум оцењивања. Ипак, од њих се очекује да направе мали помак у односу на претходни рад, потруде се и испрате ритам школског програма, нарочито време реализације предвиђено за израду задатка

- 2) заинтересованост и посвећеност (труд и ангажованост на сваком часу) - 30% оцене
- 3) маштовитост и оригиналност - 10% оцене: важно је да сваки ученик прикаже идеју на свој начин. Прецртавање од других, са табле и примера, на овом часу није пожељно.
- 4) напредовање у односу на претходни период - 10% оцене

Оцена за ангажовање на часу може да се добије на сваком часу за учествовање у полемикама око уметничких питања, креативне идеје и добре одговоре. Процењују се разумевање суштине ликовне проблематике, вештине изражавања и саопштавања. Ове оцене могу значајно да поправе стање при закључивању оцене на полугодишту и крају школске године.

Закључна оцена из обавезног предмета ликовна култура за ученика **4.** разреда је бројчана.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Критеријуми бројчаног оцењивања

Правила понашања на часу:

- Ученик носи опрему за час (бела мајица, таман шорте и чисте патике за салу)

- Не користи телефон на часу (односи се и на ученике који не раде физичко из здравствених разлога или су ослобођени практичног дела наставе али присуствују часу)
- Уколико ученик има потребу да изађе са часа мора добити дозволу наставника
- Поштује мере безбедности
- Поштује сва правила понашања ученика прописана од стране школе

Оцењивање ученика се састоји из три сегмента:

1. Однос према раду
2. Физичке способности и усвајање моторичких вештина и спортских дисциплина

(Индивидуални напредак моторичких способности сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуални напредак његов

индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

3. Физичка и здравствена култура (Користи правила понашања на простору за вежбање како у школи тако и ван ње. Примењује правила игре у складу са етичким правилима. Примењује хигијенске мере пре и после часа).

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе физичког и здравственог васпитања, наставник ће подједнако, континуирано да прати и вреднује:

- Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:
    - вежбање у адекватној спортској опреми;
    - редовно присуствовање на часовима физичког и здравственог васпитања;
    - учествовање у ваннаставним и ваншколским активностима и др.
  - Приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних вежби (вежби обликовања),
  - Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике)
- Узимајући у обзир све критеријуме за оцењивање формира се оцена ученика.
Код ученика ослобођених од практичног дела наставе, наставник прати и вреднује:
- ниво остварености исхода из области Физичка и здравствена култура;
  - учешће у организацији ваннаставних активности.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Дигитални свет се реализује на два начина, један део подразумева индивидуално напредовање и праћење, док се други део реализује кроз рад у групи што подразумева тимски рад ученика. На крају четртог разреда ученик би требало по областима да буде у стању да:

1. и 2. ДИГИТАЛНО ДРУШТВО и БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА

- промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста;
- исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста;
- уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста;
- активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету;
- активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета;

- сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;
- вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења;
- утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и игранање;
- уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање;

3. АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА

- креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање;
- примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику;
- предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок *Питај и чекај* и блок *Одговор*) у датом једноставном програму;
- креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника.

напомена:

- **самопроцена:** неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика;
- **вршњачка процена:** ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу);
- **отворена питања:** знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта.
- Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију оногашто већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.

Дакле, (резиме):

- правилно рукује ИКТ уређајима;
- предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а;
- користи одговарајуће алатке програма за цртање и сачува свој цртеж;
- уреди краћи текст и сачува га на рачунару;
- направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје;
- користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог;
- критички бира садржаје са интернета и затражи помоћ уколико се суочи санепримереним садржајима;
- зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја;
- безбедно користи интернет и по потреби пријави и/или затражи помоћ одраслог.

Групни рад	Елементи процене са показатељима		
	1. рад у групи	2. познавање тематике	3. размена, повезивање и примена идеја
Истиче се	<p>...Ученик сарађује са члановима групе, уважава њихове потребе како би се задатак што успешније обавио.</p> <p>... сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом</p> <p>... одабира технике и алате у складу са фазама реализације пројекта</p>	<p>Ученик поседује знања, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје.</p> <p>... сарађује са осталим члановима групе у представљању резултата и закључака</p> <p>... наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка</p>	<p>Ученик размењује идеје са другима и примењује идеје за решавање задатка.</p> <p>... примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта</p> <p>... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен</p>
добар	Ученик уз мању помоћ наставника сарађује са члановима групе.	Ученик поседује извесна знања и уз мању помоћ наставника учествује у размени идеја.	Ученик уз мању помоћ наставника примењује идеје у решавању задатка.
задовољава	Ученик уз већу помоћ наставника показује низак степен заинтересованости за сарадњу у групи.	Ученик омаловажава мишљење осталих чланова у тиму. Ученик показује низак степен заинтересованости за учешће у активностима.	Ученик уз већу помоћ наставника показује низак степен усвојености знања и способности примене.

Презентација (електронска форма, плакат, паноа...)	Број бодова
Презентација је добро видљива и јасна	5
Количина текста у презентацији се уклапа у стандарде добре презентације	5
Одабир слика и графикана је у складу са презентацијом	5
Дизајн	5
Мултимедијалност	5
Интерактивност	5

Презентовање		
САДРЖАЈ	НАЧИН ИЗЛАГАЊА	РЕАКЦИЈА СЛУШАЛАЦА
<ul style="list-style-type: none"> • Обухваћени су сви важни делови садржаја след излагања је логичан 	Изражавање је <ul style="list-style-type: none"> а)довољно гласно б)правилно в)јасно 	<ul style="list-style-type: none"> • слушаоци са пажњом прате презентацију укључују се питањима и коментарима

Оцене се рангирају на следећи начин:

5- у потпуности испунио-ла задатак 4- делимично испунио-ла задатак

3- уз мању помоћ испунио-ла задатак 2- уз већу помоћ испунио-ла задатак 1- није испунио задатак

ИОП

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, (ИОП3) применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1,2,3 И 4 РАЗРЕД

I разред

Ученици првог разреда се у току школске године оцењују описном оценом, на основу напредовања у остваривању исхода учења и ангажовања ученика.

Наставник током целе школске године континуирано води евиденцију о напредовању, ангажовању, постигнућима и активностима ученика на часовима.

САМОСТАЛНО

Ученик је у потпуности савладао наставни програм ако су сви предвиђени исходи за први разред савладани и напредовање ученика је самостално, а ангажовање стално. Ученик разуме уобичајене усмене исказе везане за познате теме, појаве и догађаје. Обавља основне комуникативне активности и језичке функције (давање и тражење информација о искуствено блиским ситуацијама и појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења). Правилно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила.

УЗ МАЊУ ПОМОЋ

Ученик који савлада исходе уз мању помоћ наставника сматра се да је савладао градиво, али да изостаје самостални рад. Ученик разуме најчешће речи и изразе из свакодневног спорог и разветног говора. Уме да обави основне комуникативне активности (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање информација о себи, распитивање о суштинским информацијама које се тичу саговорника). Познаје изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група.

УЗ ВЕЋУ ПОМОЋ

Ученик коме је потребна већа помоћ за савладавање градива сматра се да није у потпуности савладао исходе и да изостаје самостално ангажовање и напредовање. Ученик разуме уобичајене речи, изразе, фразе и кратке усмене исказе који се тичу његових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања. Сналази се у кратким и увежбаним комуникационим улогама, уз употребу научених и уобичајених фраза и формула (постављање питања и давање одговара). Препознаје исправан изговор већине гласова и неких гласовних група.

II разред

Од другог до четвртог разреда ученици се оцењују бројчано. У другом разреду ученици се оцењују на основу:

-Усменог одговарања

-Сликовни диктати на основу слушања (означи на основу слушања тачан одговор; нацртај и обоји...)

-Активности ученика

1. Оцена усменим путем се добија на основу учениковог усменог одговора према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – ученик успешно савладава градиво из граматике и вокабулара и самостално примењује научене речи и изразе. У потпуности разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више саговорника. Течно и с лакоћом изражава осећања, жеље и расположења, описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне догађаје и навике. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. Успешно ради у различитим облицима рада.

Врло добар (4) – ученик усвоја појмове, речи и изразе, а уз мању помоћ наставника их повезује и изводи закључке. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору. Уз краће паузе и мању помоћ наставника, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, своја осећања и изражава допадање и недопадање користећи једноставна језичка средства. Сналази се у различитим облицима рада.

Добар (3) – ученик углавном разуме појмове, речи и изразе, може самостално да наведе граматичке појмове и појмове из вокабулара и објасни их уз делимичну помоћ наставника. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним текстовима. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима. Захтеве обавља делимично и уз помоћ наставника.

Довољан (2) – ученик препознаје основне појмове, честе речи и једноставне изразе у јасном контексту и спором говору. Уз већу помоћ наставника разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. У стању је да изговори искључиво просте реченице и изрази најосновније потребе.

Недовољан (1) – ученик не препознаје основне појмове, речи и изразе. Ни уз велику помоћ наставника не разуме најједноставније захтеве ни упутства. Не показује жељу за напредовањем нити ангажовањем.

2. Сликовни диктат се најављује и оцењује бројчано по истој скали као и писмени задаци.

Скала оцењивања:

Распон	Оцена
0 - 29%	Insufficient (1)
30% - 49%	Sufficient (2)
50% - 69%	Good (3)
70% - 89%	Very good (4)
90% - 100%	Excellent (5)

3. Активност ученика прати се континуирано и вреднује се током целе школске године. У активност улази и редовност/ благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика, најчешће у његову корист. Пројектне активности вреднују се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

III и IV разред

У трећем и четвртном разреду ученици се оцењују бројчано на основу:

- Усменог одговарања
- Писмених радова
- Активности ученика

1. Оцена усменим путем се добија на основу учениковог усменог одговора према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – ученик успешно савладава градиво из граматике и вокабулара и самостално примењује научене речи и изразе. У потпуности разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више саговорника.. Течно и с лакоћом изражава осећања, жеље и расположења, описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне догађаје и навике. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. Успешно ради у различитим облицима рада. Правилно и самостално изражајно чита.

Врло добар (4) – ученик усвоја појмове, речи и изразе, а уз мању помоћ наставника их повезује и изводи закључке. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору. Саставља краће исказе о себи, својој породици и непосредном окружењу. Уз краће паузе и мању помоћ наставника, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, своја осећања и изражава допадање и недопадање користећи једноставна језичка средства. Сналази се у различитим облицима рада. У великој мери правилно и самостално изражајно чита

Добар (3) – ученик углавном разуме појмове, речи и изразе, може самостално да наведе граматичке појмове и појмове из вокабулара и објасни их уз делимичну помоћ наставника. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним текстовима. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима. Захтеве обавља делимично и уз помоћ наставника. Углавном правилно чита.

Довољан (2) – ученик препознаје основне појмове, честе речи и једноставне изразе у јасном контексту и спором говору. Уз већу помоћ наставника разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. У стању је да изговори искључиво просте реченице и изрази најосновније потребе. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника.

Недовољан (1) – ученик не препознаје основне појмове, речи и изразе. Ни уз велику помоћ наставника не разуме најједноставније захтеве ни упутства. Не показује жељу за напредовањем нити ангажовањем.

2. Писмене провере одржавају се након сваке обрађене теме, а најављују се најмање недељу дана пре датума одржавања. Распоред писаних провера дужих од 15 минута уписује се у дневник и објављује се за свако одељење на званичној интернет страни школе. Распоред може да се мења на предлог наставника, уз сагласност одељењског већа. Оцењују се на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

Скала оцењивања:

Распон   Оцена

0 - 29%	Insufficient (1)
30% - 49%	Sufficient (2)
50% - 69%	Good (3)
70% - 89%	Very good (4)
90% - 100%	Excellent (5)

Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у педагошкој документацији наставника.

3. Активност ученика прати се континуирано и вреднује се током целе школске године. У активност улази и редовност/благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика, најчешће у његову корист.

Пројектне активности вреднују се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

Оцењивање пројеката

Одличан (5) Ученик показује висок степен сарадње са осталим члановима групе. Изузетно је самосталан, показује изузетно висок степен активности и ангажовања. Самостално изводи закључке на основу прикупљених података. Веома успешно презентује продукт пројекта.

Врло добар (4) Ученик у великој мери сарађује са осталим члановима групе. Показује самосталност, висок степен активности и ангажовања. Углавном самостално изводи закључке на основу прикупљених података. Успешно презентује продукт пројекта.

Добар (3) Ученик у довољној мери сарађује са осталим члановима групе. Показује довољан степен активности и ангажовања. Делимично самостално, делимично уз помоћ осталих чланова групе изводи закључке на основу прикупљених података. Уз помоћ осталих чланова групе презентује продукт пројекта.

Довољан (2) Ученик показује мали степен сарадње са осталим члановима групе. Показује мали степен активности и ангажовања. Репродукује прикупљене податке и презентује продукт пројекта уз већ помоћ осталих чланова групе.

Недовољан (1) Ученик не сарађује са осталим члановима групе. Није заинтересован за пројекат, не учествује у активностима, не ангажује се.

Оцењивање ученика по ИОП-у

Ученик коме је потребна додатна подршка у образовању оцењује се у односу на остваривање циљева и стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана или у односу на прилагођене стандарде постигнућа при чему се вреднује и однос ученика према раду и постављеним задацима/захтевима предмета у складу са његовим способностима.

Оцењивање ученика по ИОП-у 1 се врши на основу ангажовања и степена остварености постојећих стандарда и очекиваних исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Оцењивање ученика по ИОП-у 2 се врши на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Вредновање је усмерено на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијању његовог самопоуздања и осећаја напредовања.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, примењује се индивидуални приступ у сарадњи са педагошко-психолошком службом школе.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА – ПРИРОДНЕ НАУКЕ

Стручно веће природних наука

Активност: Усаглашавање критеријума оцењивања

Закључак: У оквиру стручног већа усаглашен је критеријум оцењивања који укључује и сумативно и формативно оцењивање. Формативним оцењивањем прати се рад ученика, напредовање, активност и залагање на часу. Осим тога прати се оствареност постигнућа ученика и дају се препоруке за даљи рад. Сумативно оцењивање врши се писмено (кроз контролне и писмене задатке). Ученик може добити оцену и усмено, за домаће задатке, кроз пројекте и активност на часу. Писмена оцењивања врше се након пређене области, уз ранију најаву, а према распореду писаних провера знања. Писане провере у трајању од 15 минута се не најављују и не оцењују сумативном оценом, већ служе наставнику да провери степен постигнућа ученика .

Усмено оцењивање

Опис потребних знања и вештина за добијање оцене из математике:

1. Одличан (5) – ученик редовно извршава своје обавезе, доноси прибор на час и редовно ради домаће задатке. Изузетно је активан и има изражен интерес за предмет. Показује жељу за напредовањем и стицањем нових знања и вештина.
2. Врло добар (4) – ученик се у великој мери труди да редовно извршава обавезе на часу, редовно ради домаће задатке, активан је на часу.
3. Добар (3) – ученик прати наставу, скоро увек доноси прибор на час и ради домаће задатке, често је активан на часу.
4. Довољан (2) – ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор и ради домаће задатке, ретко је активан на часу али записује оно што се од њега очекује.
5. Недовољан (1) – ученик не записује, не прати наставу и не ради домаће задатке. Није активан на часу.

Скала која изражава однос између процента тачно урађених задатака на писаној провери и одговарајуће оцене је следећа:

85-100% - одличан (5)

70-84% - врло добар (4)

- 50-69% - добар (3)
- 30-49% - довољан (2)
- 0-29% - недовољан (1)

У зависности од тежине теста дозвољена су одступања од неколико процената. Ученик који стиче образовање по ИОП-у 2 оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање поступка оцењивања.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - ГЕОГРАФИЈА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Ученик се из предмета ГЕОГРАФИЈА оцењује најмање два пута у полугодишту у петом разреду, а четири пута у полугодишту у шестом, седмом и осмом разреду.

• **ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ**- обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног оцењивања **не оцењује се** и служи за **планирање рада наставника и даље праћење** напредовања ученика.

Бројчано оцењивање:

- У току полугодишта ученик ће имати најмање две оцене (у 5.разреду 1) на контролним задацима дужим од 15 минута и две оцене на основу формативног оцењивања (у 5.разреду 1) и једну оцену усменом провером.

• **УСМЕНА ПРОВЕРА постигнућа ученика** - усмено одговарање на питања наставника (уз исказивање географских вештина-сналажење на географској карти, оријентација у простору, читање графикона и дијаграма и извођење одговарајућих закључака из њих).

• **ПИСМЕНА ПРОВЕРА постигнућа ученика** – (контролни задаци) обавља се у току оба полугодишта.

План (термини) одржавања **контролних задатака** је истакнут на сајту школе. Писмене провере дуже од 15 минута се најављују, оцене су јавне, ученик има увид у свој рад, а оцене се уписују у дневник у року од осам дана од дана провере. Реализују се везано за најављену наставну област.

На **контролном задатку** се комбинују задаци затвореног и отвореног типа. Писмена провера може да садржи и проверу картографске писмености-нему карту. Као припрема за контролне задатке користе се задаци из уџбеника на крају лекција и наставних тема.

Писмена провера (контролни задатак) се вреднује кроз проценте–бодове на следећи начин:

Одличан(5): 85-100%;

Врлодобар(4): 70-84 %;

Добар(3): 55-69 %;

Довољан(2): 40-54 %

Недовољан(1): 0-39 %

Скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, али не више од 5%

За пети разред планиран је један тест, а за 6. 7. и 8. разред по два теста по полугодишту.

ПРОВЕРА КАРТОГРАФСКЕ ПИСМЕНОСТИ може бити остварена усменим и писменим путем (неме карте).

- За ученике 5.разреда да умеју на карти света да покажу континенте и океане, Гринич, екватор, повратнике, поларнике и простирање топлотних појасева.
- Ученицима 6. 7. и 8. разреда задати 10 појмова да покажу на географској карти и то:
  - 9 и 10 за оцену 5,**
  - 7 и 8 за оцену 4,**
  - 5 и 6 за оцену 3,**
  - 3 и 4 за оцену 2,**
  - мање од 3 оцена 1.**
- Писменом провером утврђује се картографска писменост: правилно исписивање топонима, употреба картографских боја, прецизно позиционирање географских објеката, разликовање елемената географске карте и њихов значај

Елементи формативног оцењивања(по правилу у педагошкој евиденцији):

усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање (степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, семинарски радови, пп презентација...), домаћи задаци, однос према раду. Провера у трајању до 15 минута обавља се без најаве.Оцена се не уписује у дневник, а користи се као инструмент сталног праћења и подстицаја редовног рада ученика, као и утврђивање савладаности дела реализованих садржаја.

Допетнаестоминутна провера:

- за ученике 5. и 6.разреда разреда вежбе којима се проверава познавање географских појмова из области физичке и друштвене географије;
- за ученике 6.7.и8. разреда вежбе топонима (шта је шта и где је шта на посматраном простору).
- На вежбама давати 10 топонима:**9 и 10 тачних- оцена 5;**
  - 7 и 8 тачних -оцена 4,**
  - 5 и 6 тачних- оцена 3,**
  - 3 и 4 тачна -оцена 2,**
  - мање од 3- оцена 1.**

У дневник унети средњу оцену од 3 урађене вежбе.

-Презентације: према одабраним темама доделити задатак заинтересованим ученицима. Оцењивати: садржај, структуру и визуелни доживљај садржаја и начин презентовања. Презентација може да садржи 10-15 слајдова. Слајдови не треба да буду оптерећени

текстом. Потребно је да ученик одлично познаје тему о којој говори а да је излагање уз помоћ презентације (дигиталног алата) течно и има свој логички след. Презентација не би требало да поседује граматичке и правописне грешке. На крају треба да садржи изворе одакле је ученик преузео коришћени материјал.

Домаћи задаци: вежбе на крају лекција и наставних тема у уџбенику. Нису обавезне, а ко их редовно буде радио (пратити стално) на крају полугодишта (1. и 2.) може добити оцену 5.

Рад у групи подразумева тимски рад ученика, ангажованост, размену, повезивање и примену идеја, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

-Одабрани начин представљања наученог: понудити ученицима, бар једном у полугодишту да одаберу начин на који ће показати шта су научили, а да то није обухваћено претходно наведеним начинима утврђивања знања: цртежом, постером, стихом, есејом, загонетном причом, енигматским садржајем, драмским приказом (улога туристичког водича, етно-догађај...)

-Активност на часу се прати и вреднује континуирано током наставног процеса.

Прати се: залагање ученика, труд, постигнуће, напредак, активно учествовање пре заокруживања формативне оцене у сумативну. Наставник повремено прегледа ученичке радове, школску (радну) свеску (садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове)и може их оценити и уписати у педагошку евиденцију.

Подаци као што су степен самосталности у раду, креативност, степен ангажовања, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење, бележе се у педагошку свеску. У закључну оцену за крај полугодишта/школске године могу да уђу и остале активности и интересовања ученика, његова залагања, прикази занимљивих текстова из научно-популарне литературе, редован долазак на часове додатне и допунске наставе, припремне наставе...Оцена из активности позитивно утиче на мотивацију ученика, а може бити од значаја и за општи успех ученика у његову корист.

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине.

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА за успех из предмета Географија не може да буде мања од:

- 1) **одличан (5)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) **врло добар (4)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) **добар (3)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) **довољан (2)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања

ПЕТИ РАЗРЕД- област ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА:

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се бројчано тако што се оценом:

Одличан (5) оцењује ученик који:

- Препознаједимензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање;
- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- самостално објашњава значај воде за животљуди и њихово делатности;
- предлаже акције и разумеважност и могућност личног учешћа у заштити, обнову и унапређивању вода и животне средине
- самостално објашњава поделу језера према начину постанка њихових басена и значај језера;
- презентује информације и користи различите изворе информација (уџбеник, научно популарну литературу, енциклопедије, Интернет);
- анализира узроке и последице негативног деловања људи на атмосферу (глобално загревање, озонске рупе, киселе кише, климатске промене);
- логички закључује и може да опише међусобну повезаност и зависност биљног и животињског света, рељефа, климе, земљишта и човека;
- показује велико интересовање, поставља питања, наводи своје примере;
- самостално се сналази на географској карти;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност
- показује изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- зна димензије Земље и углавном објашњава последице Земљиног облика и њених кретања;
- разуме физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и познаје мере за његову заштиту, обнову и унапређивање;
- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања,
- у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- описује небеска тела и њихова кретања;
- разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);
- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред;
- описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања, именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике знања која је остварио су на нивоу репродукције уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема;
- у недовољној мери критички расуђује;
- показује мали степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- нема познавање основних географских објеката, појава, процеса и односа.
- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања;
- не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- не расуђује критички;
- не показује жељу за напредовањем;
- не показује никакво интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

ШЕСТИ РАЗРЕД:

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се бројчано тако што се оценом:

Одличан (5) оцењује ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;

- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења;
- у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница -објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
- самостално чита и анализира географске карте.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;
- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;
- вреднује алтернативе задрживи развој усвојој локалнојсредини, Србији,Европи и свету;
- разуме процесе који судовели доформирањасавременеполитичко-географске картесвета

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи ;
- уме да издвоји географске регије.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања;
- у великој мери сарађује са осталим члановима групе;
- у знатној мери критички расуђује.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- разуме просторне (топографске) и каузалне везе географских чињеница - објеката, појава, процеса;
- углавном самостално доноси закључке о њиховом односу на основу анализе географске карте.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- описује утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља, познаје утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;
- разуме алтернативе за одрживи развој усвојој локалној средини, Србији, Европи и свету;
- описује процесе који судовели до формирања савремене политичко-географске карте света;
- углавном се самостално сналази на географској карти.

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- познаје географске везе (просторне и каузалне, директне индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи;
- уме да издвоји географске регије,
- илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама,
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- одређује стране света у простору и на географској карти;
- одређује положај места и тачака на географској карти;
- препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;
- приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва;
- именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- описује природне и друштвене одлике Европског континента и наводи његове географске регије.

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- препознаје основне одлике знања која је остварио на нивоу репродукције, уз минималну примену,

- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема;
- у недовољној мери критички расуђује,
- показује мањи степен активности и ангажовања.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања;
- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта);
- препознаје и чита географске и допунске елементе карте.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред,
- дефинише појам привреде;
- препознаје привредне делатности и привредне гране

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- препознаје основне природне и друштвене одлике Европе.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- не познаје основне појмове из картографије, области друштвене географије и регионалне географије (Европа).
- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања;
- не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима,
- не расуђује критички;
- не показује жељу за напредовањем ангажовањем
- не показује интересовање за учешће у активностима.

СЕДМИРАЗРЕД- област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА СВЕТА:

Одличан (5) оцењује се ученик који:

- објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије;
- препознаје и наводи негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма;
- уме да укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;

- може да доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
- се самостално сналази на географској карти;
- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- наводи географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије;
- у великој мери препознаје и наводи негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма;
- у великој мери уме да укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
- углавном може да доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
- се у највећој мери самостално сналази на географској карти;
- показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, логички повезује чињенице и појмове;
- највећим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- углавном решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и критички расуђује;
- показује прилично висок степен сарадње са осталим члановима групе, запажену самосталност, као и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- описује природне и друштвене одлике континента Европе и ваневропских континената и наводи њихове географске регије;
- уочава и наводи неке негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма;
- уз помоћ препознаје и наводи неколико узрока и последица кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
- препознаје везу између природних ресурса и степена економске развијености;
- сналази се у извесној мери самостално на географској карти (уочава и именује крупније географске објекте);
- у извесној мери показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- логички повезује чињенице и појмове;
- уз помоћ изводи закључке који се заснивају на подацима;
- реткорешава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и повремени критички расуђује;

- сарађује са члановима групе, делимично је самосталан, уз подстицај активан и ангажован

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике
- исказује знање на нивоу репродукције, уз минималну примену стеченог знања;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- није самосталан у решавању проблема и критичком расуђивању;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- не именује континенте на географској карти и не препознаје њихове основне природне и друштвене одлике;
- не исказује способност употребе датих информација;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима ни уз помоћ наставника;
- није активан ни ангажован током часова

ОСМИ РАЗРЕД- област НАЦИОНАЛНА РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

Одличан (5) оцењује се ученик који:

- наводи географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије;
- самостално се сналази на географској карти;
- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља у Републици Србији;
- логички повезује чињенице и појмове;
- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности у нашој земљи;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност, уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије;
- се углавном самостално сналази на географској карти;
- показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- наводи утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља у Републици Србији;
- логички повезује чињенице и појмове у великој мери;
- наводи утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности у нашој земљи;
- у највећој мери самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- углавном решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и критички расуђује;
- сарађује са осталим члановима групе, самосталан је, активан и ангажован.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије;
- у извесној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- делимично је самосталан у сналажењу на географској карти;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у извесној мери критички расуђује;
- сарађује са члановима групе, делимично је самосталан, уз подстицај активан и ангажован.

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе;
- је остварио знања на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- није самосталан у сналажењу на карти;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- није самосталан у решавању проблема и критичком расуђивању;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- не уме да покаже на карти Европе Србију, њене границе и главни град;
- не препознаје основне природне и друштвене одлике републике Србије;
- не исказује способност употребе датих информација;

- не изводи закључке који се заснивају на подацима ни уз помоћ наставника;
- није активан ни ангажован током часова
- закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Наставник географије: Гордана Танић

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ПРЕДМЕТНА НАСТАВА

Критеријуми оцењивања сачињени су у складу са исходима, циљевима и задацима прописаних Планом и програмом наставе и учења предмета, Општим стандардима постигнућа за енглески језик и уз поштовање Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

ПЕТИ - ОСМИ РАЗРЕД

Оцењивањем ученика од петог до осмог разреда обухваћени су следећи елементи:

- Разумевање (писаног/слушаногсадржаја)
  - Говорне способности
  - Способности писменог изражавања
  - Језичке законитости – граматика
-
- Мерила за елемент Разумевања:

Одличан 5 – ученик разуме саговорника и усмено излаже у нормалном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама.

Врло добар 4- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад нешто поновити, не разуме сваку појединост код писаног и слушаног садржаја.

Добар 3 – разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати.

Довољан 2 –има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, једва схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју.

Недовољан 1 – неразме усмена излагања, слушани писан садржајни уз помоћ наставника.

- Мерила за елемент Говорне способности:

Одличан 5 –ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору, правилним изговором течно изговара реченице и нема већих граматичких грешака.

Врло добар 4 – ученик говор и правилно, али се изражава са мањим граматичким грешкама које не утичу на разумевање смисла реченице; понекад користи речи ли фразу која је неадекватна и погрешно је изговара.

Добар 3 – ученик може да комуницира и има скроман речник, смисао изреченог је понекад нејасан због граматичких грешака и нетачног реда речи, али је разумљив. Ученик има делимичних тешкоћа у читању, изговору и интонацији.

Довољан 2 – ученик прави велике и честе грешке у разговору и изговор у што отежава оно што жели да каже; ретко налази праве речи и фразе, тешко се изражава, а његово оскудан речник користи полако и са пуно оклевања упркос великој помоћи наставника.

Недовољан 1 – ученик не уме самостално да се изражава, једва користи најосновнији вокабулар, има потешкоћа у читању, изговору и интонацији. Није савладао ни најосновније граматичке структуре па је смисао изреченог нејасан и неразумљив.

- Мерила за елемент Способности писменог изражавања:

Одличан 5- ученик може у писаној форми да изрази своје мисли самостално и без већих граматичких и правописних проблема; редовно извршава све писане домаће задатке, има добру технику решавања тестова и успешан је у томе.

Врло добар 4 - ученик у писаној форми изражава своје мисли самостално уз понеке граматичке и правописне грешке; готово редовно има све писане домаће задатке; има врло добар резултат на тесту и проверама знања.

Добар 3 – ученик не може без помоћи да изрази своје мисли писаним путем и прави честе и веће правописне и граматичке грешке; делимично ради домаће задатке; углавном остварује просечан резултат на тесту и проверама знања.

Довољан 2 – ученик није способан самостално да се писмено изрази, прави учестале и озбиљне правописне и граматичке грешке; нередовно ради домаће задатке; постиже минималан успех на тестовима и проверама знања.

Недовољан 1 – прави крупне грешке у писаном изражавању и у основним граматичким облицима, не ради домаће задатке готово уопште, не постиже минималан број бодова на тесту и проверама знања.

- Мерила за елемент Језичких законитости-граматике:

Одличан 5 – ученик влада граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује у датом језичком контексту.

Врло добар 4 – ученик разуме и правилно примењује научена граматичка правила, уз местимичне грешке.

Добар 3 – ученик делимично примењује научена граматичка правила уз грешке.

Довољан 2- ученик препознаје граматичка правила и повремено их минимално примењује.

Недовољан 1– ученик не препознаје граматичка правила нити уме да их примењује.

Оцењивање ученика од петог до осмог разреда је бројчано и врши се:

1) писаним путем

2) усменим путем

3) праћењем активности на часу и кроз израду домаћих задатака/пројектних активности

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

Ученици 5-8. Разреда имају 1 писмени задатак по полугодишту и најмање 1 писану проверу уз претходну најаву садржаја програма наставе и учења који ће се писмено проверавати. Распоред писаних провера дужином 15 минута уписује се у дневник и објављује се за свако одељење на огласној табли школе и на званичној интернет страни школе. Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика.

1) Писане провере постигнућа се оцењују на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

86-100% оцена одличан (5)

70%-85% оцена врло добар (4)

50%-69% оцена добар (3)
33%-49% оцена довољан (2)
до 32% оцена недовољан (1)

Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.

2) Оцена добијена усменим путем се формира на основу учениковог одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује изузетно велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. У стању је да самостално искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Правилно и самостално изражајно чита. Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Наматерњем и страном језику саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Врлодобар (4) – Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме једноставне фреквентнеречи и изразе, а приликом изражавања користи једноставна језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. У стању је да узмању помоћ наставника успешно искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. У великој мери правилно и самостално изражајно чита. Ученик у великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. У великој мери показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Добар (3) – Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања користи једноставније језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Углавном правилно чита. Делимично је у стању да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Ученик у довољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама и логичког повезивања појмова.

Довољан (2) –Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене основне, најфреквентније појмове, речи и изразе уз мали степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном најједноставније речи, кратке и једноставне поруке и упутства и користи најједноставнија језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника. Ученик је у стању да искључиво уз помоћ наставника исказе једноставну усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста и то на нивоу репродукције. Ученик у малој мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције, уз повремену минималну примену.

Недовољан (1) – Ученик не препознаје ни разуме планом и програмом предвиђене основне појмове, речи и изразе, не уме да их репродукује нити примени у усменом изражавању. Ученик није самосталан у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да исказе једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста. Ученик у недовољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања, без способности репродукције и минималне примене.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - СТРАНИ ЈЕЗИЦИ

На основу Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програм у настави и учења за први разред основног образовања и васпитања и Правилника о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за стране језике, Стручно веће за стране језике утврдило је критеријуме оцењивања за енглески језик – први страни језик.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК код 5. до 8. разреда

Одличан (5)

Ученик/ученица:

- чита усвојени, познати текст течно, изражајно, безгрешака и са разумевањем
- пише есеје или диктат са минималним бројем правописних и граматичких грешака
- разуме дијалоге или разговоре између више особа о обрађеним темама из свакодневног живота
- са лакоћом течно и тачно води разговоре користећи усвојене језичке конструкције и лексику
- активно учествује у раду на часу, редовно пише домаће задатке и има изузетно одговоран однос према предмету,

Врлодобар (4)

Ученик/ученица:

- чита познати текст течно и изражајно узмање грешке и разуме већи део текста
- пише есеје и диктате са минималним правописним и граматичким грешкама
- разуме већину усвојеног текста и разуме суштину дијалога или разговора између више особа о свакодневним темама из живота ученика
- одговара на постављена питања користећи једноставне, усвојене језичке конструкције и познату лексику
- активан је на часу и често учествује у решавању постављених задатака, као и одговоран однос према домаћим задацима и предмету уопште.

Добар (3)

Ученик/ученица:

- чита усвојени текст уз помоћ наставника, али разуме суштину прочитаног
- безвеликих правописних грешака пише једноставније есеје и диктате
- разуме једноставније и краће дијалоге и разговоре између више особа у споријем и разговетнијем говору
- без грешке одговара на једноставна питања
- уз чешћи подстицај учествује у активностима на часу и већину постављених задатака одговорно извршава.

Довољан (2)

Ученик/ученица:

- чита краћи и једноставни текст уз помоћ наставника
- пише једноставне речи и изразе уз минималне грешке
- препознаје језичке конструкције и уз помоћ наставника разуме краће дијалоге у спором и разговетном говору
- тачно и течно понавља краће речи и реченице
- уз већи подстицај и ангажовање наставника, учествује у активностима на часу у оквиру својих могућности и узвише одговорност и према предмету извршава део постављених задатака.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ПИСАНИХ ЗАДАТАКА

Одлична оцена - 100% - 86%

Врло добра оцена - 85% - 71%

Добра оцена - 70% - 56%

Довољна оцена - 55% - 41%

Недовољна оцена - 40% - 0%

КРИТЕРИЈУМИ ОВЕЊИВАЊА – ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 6) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика. Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава: 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета; 2) ангажовање ученика у настави; 3) напредовање у односу на претходни период; 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1). Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање моторичких знања, умења и навика врши се на основу минималних образовних задатака и образовних стандарда за крај обавезног образовања .

Садржаји програма :

Основна школа

- ~ развијање физичких способности;
- ~ усвајање моторичких знања, умења и навика;
- ~ теоријско образовање.

Праћење и оцењивање

Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева. Праћење напредовања ученика обавља се сукцесивно, током целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине: стање моторичких способности, усвојене здравствено-хигијенске навике, достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима ученика, однос према раду.

- Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.
- Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.
- Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима. Минимални образовни захтеви
- Оцењивање степена савладаности моторичких знања и умења спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

Образовни стандарди

ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА подразумева ниво савладаности садржаја програма Физичког васпитања: • Спортске игре (кошарка, одбојка, рукомет, фудбал), • Атлетика(трчање, скокови, бацање), • Вежбе на справама и тлу тло, прескок, греда, кругови), • Ритмичка гимнастика и Вежбе обликовања

Основни ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других - зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ

Средњи ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других - зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга

Напредни ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама - зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања. Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Начин и поступак оцењивања

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области, предмета, модула или теме од значаја за наставу у тој школској години (у даљем тексту: иницијално процењивање). Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада школе у области наставе и учења. Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника. Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе) уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика. Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа. Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од: 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50; 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49; 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49; 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49. Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења. На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање. Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе. Стручно веће наставника предмета из области рада физичког васпитања је у целости сагласно са критеријумом оцењивања који је дефинисан и усклађен са Правилником о оцењивању ученика о средњем образовању и васпитању, објављен у "Службеном гласнику РС".

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - МУЗИЧКА КУЛТУРА

Оцењивање из предмета музичка култура обавља се полазећи од ученичких способности, степена спретности и умешности.

Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствено претходно постигнуће, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу.

Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођени и обogaћени начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања.

Ангажовање ученика обухвата: одговоран однос према раду, постављеним задацима, активно учествовање у настави, сарадња са другима и исказано интересовање и мотивација за учење и напредовање.

Бројчано оцењивање успеха ученика из предмета обавља се на основу следећих критеријума:

- 1) ученик који остварује веома значајан напредак у остваривању програма предмета у потпуности самостално испуњавање захтева који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредним нивоима посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања, добија оцену одличан (5);
- 2) ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета у потпуности, самостално, испуњавање захтева који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредним нивоима посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања, добија оцену врло добар (4);
- 3) ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета у потпуности, самостално испуњавање захтева који су утврђени на основном и већем делу на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученика, добија оцену добар (3);
- 4) ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавање уз помоћ наставничких захтева који су утврђени у већ делу основног нивоа постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и ангажовања ученика, добија оцену довољан (2);
- 5) ученик који не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и ни уз помоћ наставника не испуњава захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа, добија оцену недовољан (1).

Број оцена у петом разреду је минимум четири оцене у полугодишту, а у шестом, седмом и осмом разреду је минимум две оцене.

Критеријуми оцењивања стручног већа вештина

Физичко и здравствено васпитање

Начин праћења остварености програма:

У настави физичког васпитања се прати и вреднује:

- Стање моторичких способности - спроводи се у простору координације, статичке, репетитивне и експлозивне снаге, гипкости и издржљивости. Мерење се врши помоћу мерних инструмената (тестова) ваљаних и поузданих мерних карактеристика.

Мерење се спроводи уз увежбавање одређеног програмског задатка, како се не би губило расположиво време за вежбање, а динамика је утврђенаупутством.

- Достигнут ниво савладаности моторних знања, умења и навика - спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

- Однос ученика према раду - прати се током целе школске године и то: кроз контролу уредности ношења и хигијене опреме за вежбање, редовног присуствовања на часовима физичког васпитања, доследног извршавања радних задатака, ангажовања у спортском животу школе.

Формативно и сумативно оцењивање:

Редовно проверавање постигнућа и праћење напредовања које се обавља полазећи од ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узимају се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Формативно се евидентира у педагошкој документацији наставника, а сумативно у дневник.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (од 5. до 8. разреда)				
НАСТАВНА ТЕМА	ДОВОЉАН 2	ДОБАР 3	ВРЛО ДОБАР 4	ОДЛИЧАН 5
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Уме да примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе.	Уме правилно да изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања.	Правилно одржава равнотежу у различитим кретањима.	Ученик користи висок ниво техничко-тактичких знања, демонстрира сложеније комплексе вежби и кретања.

<p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</p> <p>*Атлетика</p> <p>*Спортска гимнастика</p> <p>*Основе тимских, спортских и елементарних игара</p> <p>*Плес и ритмика</p> <p>*Полигони</p>	<p>Ученик показује мањи степен активности и ангажовања, уз велику помоћ наставника успева да примени одређене вежбе, односно захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и ангажовање ученика добија оцену довољан (2)</p>	<p>Ученик показује делимични степен активности и ангажовања, уз велику помоћ наставника успева да примени одређене вежбе, односно захтеве који су утврђени и на основном и већим делом на средњем нивоу стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученик добија оцену добар (3)</p>	<p>Ученик показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, уз мању помоћ наставника у потпуности, самостално испуњава захтеве који су утврђени и на основном и на средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања добија оцену врло добар (4)</p>	<p>Ученик показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања, где ученик у потпуности самостално, без помоћи наставника испуњава захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и у већини захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања, добија оцену одличан (5)</p>
---	--	--	--	--

Самовредновање ученика је процес освешћивања и размишљања о властитоме процесу учења и постигнућа.

Сумативно вредновање (вредновање наученог) јесте вредновање које подразумева процену степена учениковог постигнућа на крају процеса учења (наставне целине, полугодишта те године учења и поучавања). У правилу резултира оценом .

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Критеријуми оцењивања:

Оцену одличан (5) добија ученик који:

– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;

- са лакоћом логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА - ЛИКОВНА КУЛТУРА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ V РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 72 часа

Циљ наставе и учења *ликовне културе* је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Глобални план рада

Садржај програма/теме	Обрада	Практичне вежбе	Систематизација (Естетска анализа)	Укупно
1.Линија	5	18	1	24
2.Облик	3	12	1	16
3.Ритам	4	15	1	20
4.Визуелно споразумевање	2	9	1	12
УКУПНО	14	54	4	72

Тематски оквир:

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ
ЛИНИЈА	<p>Врсте линија и изражајна својства линија. Линије у природи и окружењу. Линија као ивица тродимензионалних облика;</p> <p>Изражајна својства линија у односу на прибор,материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал.Савремена средства за цртање – дигитална табла и оловка за цртање,3Доловка,апликативни програми за цртање...</p> <p>Својства линије у апликативном програму за цртање.Цртање светлом;</p> <p>Уметнички цртеж, аматерски цртеж, дечји цртеж,схематски цртеж,технички цртеж, научне илустрације... Врсте уметничког цртежа – скица,студија,илустрација,стрип,карикатура, графити... Занимања у којима је неопходна вештина слободно ручног цртања;</p> <p>Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж. Линеарни цртеж. Цртеж у боји;</p> <p>Текстура (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама. Ритам линија;</p> <p>Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; – гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; – користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; – разматра, у групи, како је учио/ла изражајним својствима линија и где се та знања примењују; – црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; – искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; 	<ul style="list-style-type: none"> - 1.1.1. разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности; -1.1.2.изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове; -1.2.1.опису је свој ради радове других; -2.2.2. образлаже свој рад и радове других 3.3.2.описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности;

	<p>окружења, звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...); Читање (декодирање) цртежа,стрипа,</p>		
--	--	--	--

	<p>карикатуре,графита,рекламних порука... Уметничко наслеђе—значај наслеђа</p>		
<p>ОБЛИК</p>	<p>Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици; Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика. Карактеристични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова.Стилизовање облика;Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина); Распоредобликаупросторуињиховодејствон а посматрача. Положај облика у равни – линија хоризонта, планови и величина облика у однос у на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика; Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем неочекиваних детаља,грађење имагинарних и апстрактних облика на основу једне ,две и три информације...); Лумино објекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом; Обликовање (дизајн)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према за датим условима; – гради апстрактне и/илифантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; – на слика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/лажељенитон; – обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; – разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; – искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; 	<p>-1.1.1. разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности; -1.2.1.описује свој ради радове других; -2.2.1.одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт; -3.2.3.користи тачне термине(нпр. текстура,ритам,облик)из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када оразлаже свој рад и радове других.</p>

	<p>употребних предмета. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу; Различити садржаји као подстицај за</p>		
--	---	--	--

	<p>стваралачки рад (облици из природе и окружења, кретање у природи и окружењу, уметничка дела, етно наслеђе, садржаји других наставних предмета...); Орнамент и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту; Уметничко наслеђе – наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије.</p>		
<p>РИТАМ</p>	<p>Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине; Материјал из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор; Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...); Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у ближем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала; Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма – понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача. Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања; Ритам као принцип компоновања у делима</p>	<ul style="list-style-type: none"> – опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; – разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; – гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; – користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; – направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; – искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност; 	<ul style="list-style-type: none"> -1.1.1. разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности; -1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу; -2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт; -3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на адекватан начин реализовати своју (одабрану) идеју.

	<p>ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у</p>		
--	--	--	--

	<p>Свакодневном животу; Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад – звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, плес...; Уметничко наслеђе – значај праисторијског наслеђа на простору Србије и усвету.</p>		
<p>ВИЗУЕЛНОСП ОРАЗУМЕВА ЊЕ</p>	<p>Различите врсте комуникације од праисторије до данас; Невербална комуникација–читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; Читање визуелних информација (декодирање).Визуелноизражавање; Уметничко наслеђе–значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; – Обликује убедљиву поруку Примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; – Изрази исту поруку писаном,вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; – тумачи једноставне визуелне информације; –објасни зашто је наслеђе културе важно. 	<p>-1.1.2.изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове; -1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу; -2.2.1.одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт; -3.1.2.одабира адекватна средства (медиј, материјал,технику, поступак) помоћу којих ће на адекватан начин реализовати своју (одабрану) идеју.</p>

Кључни појмови садржаја: линија,орнамент,графити,уметничконаслеђе,облик,ритам,динамика,визуелно споразумевање.

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	КОРЕЛАЦИЈА
ЛИНИЈА	<ul style="list-style-type: none"> -вербално-текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма линија и њених карактеристика- својстава и врста); -илустративна- корелација са природом и појавом линије у природи; - подстицање на опажање различитих врста и карактера линија у природи; - практично- демонстративни поступак (извлачење линија различитим ликовним техникама на различитим материјалима-меке оловке на различитим подлогама,темпере,колаж); -примена игре као методе учења и приступа задатку; - дефинисање илустрацијом и демонстрацијом линије као границе 3 облика у техници вајања; - креирање задатака; - подстицање, коректура (савети које наставник даје у току практичног рада, питања која наводе ученика на промишљање и развијање идеја); -увођење и примена савремених технологија у настави (3Д оловка, апликативни програми за цртање, Виртуелна посета пећини Ласко, нпр); -кооперативно учење; 	<p>Слушање, упоређивање, уочавање,примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање,самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и визелној уметности.</p>	<p>Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.</p>

	<p>-корелација са наставом информатике и Рачунарства (цртање и сликањена</p>		
--	--	--	--

	<p>рачунару);</p> <ul style="list-style-type: none"> -корелација са музичком културом; -корелација са математиком, биологијом историјом; - естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада); - вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка; 		
ОБЛИК	<ul style="list-style-type: none"> - вербално-текстуални – кроз објашњавање, разговор и дискусију дефинисање појма облика и његових карактеристика (својства и врсте, 2ди3 облици, величине облика и међусобни односи, груписања, планови, реална и имагинарна функција облика..); - илустративи-кроз конкретне примере из човекове средине, историје уметности и корелацијом са другим наставним предметима (за сваку наставну јединицу); - практично-демонстративни – кроз употребу разних прво појединачних основних, а потом комбинованих ликовних материјала и техника (цртеж, слика, вајање, графика, колаж...); - креирање задатака; 	<p>Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и визелној уметности.</p>	<p>Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - подстицање, коректура; - естетска анализа заједно са ученицима <p>(ум .дела и ученичких радова) и</p>		
--	---	--	--

	<p>вредновање;</p> <ul style="list-style-type: none"> -корелација са историјом, биологијом, математиком; -вербално илустративни подстицај кроз заједничко дефинисање појма светлински објекти и колаж-примена у енеријерима као витражи, амбијентална решења из идне декорације, као фасаде, илустрација... -ЛЕД технологија у савременој уметности, обликовање простора светлом; - корелација са примерима из историје уметности (архитектура, илустрација), књижевности, позориштем (сцена), музиком; - виртуелна посета неком музеју; <p>- демонстрација и примена нових материјала (разне провидне фолије у боји, дија пројектори, провидни непровидни папири);</p> <ul style="list-style-type: none"> - креирање задатка, - пређење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова; -вербално илустративним методама уз објашњавање, ест. анализу и разговор заједно са ученицима дефинисати дизајн као грану ликовне уметности и њену Утилитарну и естетску функцију; - корелацијом са свакодневним употребним предметима (подстаћи на опажање истих и креативно и естетско		
--	--	--	--

	просуђивање);		
--	---------------	--	--

	<p>-обликовање и преобликовање употребних предмета, разговор о значају уметности за одржив развој;</p> <p>- креирање задатка;</p> <p>-подстицање ученика и вршење коректуре, давање предлога, сугестија,повратне информације о раду;</p> <p>- естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада;</p> <p>- вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка;</p>		
РИТАМ	<p>-вербално-текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма ритма;</p> <p>-илустративна корелација са природом (ритам у природи, смена дана и обданице, смена годишњих доба, падавине, таласи);</p> <p>- подстицање на опажање различитих врста ритмова у структури облика и у текстури природних и вештачких облика;</p> <p>- практично- демонстративни поступак (израда задатака у којима се истиче понављање линија, боја, облика да би се постигла динамично стил и ред);</p> <p>-корелација са музиком, плесом и књижевности;</p>	<p>Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор,размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник Презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и визелној уметности.</p>	<p>Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - креирање задатака; - подстицање, коректура;		
--	---	--	--

	<p>- вербално текстуални кроз објашњавање, разговор и дискусију дефинисање појма орнамента и његових главних карактеристика-ритам, симетрија, прецизност;</p> <p>- илустративни (визуелно подстицајни) навођењем на давање конкретних примера орнамента из свакодневног живота;</p> <p>- корелацијом са народном традицијом, математиком, биологијом, географијом, техничким образовањем- улога и значај орнамента;</p> <p>- креирање задатка;</p> <p>- кооперативно учење;</p> <p>- коректура;</p> <p>- естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада;</p> <p>- вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка;</p>		
--	--	--	--

<p>ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p>	<p>-вербално- илустративним подстицај има кроз разговор са ученицима дефинисање и проширивање знања из области визуелног споразумевања (облицима, начинима, улогом, средствима и значајем); - корелација са свакодневним животом, књижевношћу, драмским уметностима- фотографија, филм, телевизија, видео;</p>	<p>Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и</p>	<p>Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.</p>
-----------------------------------	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - креирање задатка, увођење и примена савремене технологије у настави; - примена игре као методе учења и приступа задатку, невербална комуникација-читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; - кооперативно учење; - пређење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова; 	<p>Визелној уметности.</p>	
--	---	----------------------------	--

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне ,драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

Основни ниво

На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад. Учествоје у школским и

ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.

Средњи ниво

На средњем нивоу ученицима следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације. Активно учествује у школским и ваншколским активностима. Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина. Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе других народа.

Напредни ниво

На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност. Самостално истражује изворе информације потребне за креативан рад и решавање проблема. Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице. Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама. Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа. Разуме универзални језик уметности.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.

Основни ниво

Ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима. Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања.

Средњи ниво

Ученик проналази и развија своје идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне информације) за стваралачки рад. Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота, нарочито као средства комуникације.

Напредни ниво

Ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду. Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје. Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/ или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење.

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да изван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5)

- 1) Ученица/ученик је јединствено, непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада.
- 2) Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целости.
- 3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.

БРЛО ДОБАР (4)

- 1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања.
- 2) Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целости.
- 3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.

ДОБАР (3)

- 1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања.
- 2) Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада.

3)Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.

ДОВОЉАН (2)

1)Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције.

2)Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом.

3)Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).

НЕДОВОЉАН (1)

1)Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави.

2)Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника.

3)Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором.

ПРОГРАМ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ VI РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 36 часова

Циљ Циљ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе је да подстиче и развија учениково ставралачко мишљење и деловање ускладу са демократским опредељењима друштва и карактеристикама овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ

- Развијање опажања облика, величине, боје, светлости, положаја облика у природи
- Данас ваком часу ученик користи технике и средства ликовно-визуелног стварања
- Развијање способности да се препозна традиционална, модерна, савремена уметност
- Развијање правих вредности у области сликарства, вајарства, графике...
- Развијање моторичких способности ученика
- Развијање потенцијала ученика у области ликовног и визуелног ставралаштва, помагања у самосталном изражавању коришћењем примерних техника и средстава
- Развијање коду ученика способности за комбиновање и конструисање
- Проширивање знања из области ликовне културе
- Развијање љубави према ликовном наслеђу
- Развијање ликовног сензибилитета
- Посета установама културе/музеји, галерије/
- Разумевање архитектонског наслеђа и упознавање са архитектуром
- Употреба нових материјала/гипс, пластика, глина, дрво, употреба материјала из природе.../

Међу предметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, ако ји могућа вајају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

Тематски/глобални план

Садржај програма/теме/	Обрада	Практичне вежбе	Естетска анализа	Укупно
1. Слободно ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима	2	1	1	4
2. Визуелно споразумевање	2	1		3
3. Текстура	4	1	1	6
4. Светлина	5	2	1	8
5. Боја	8	3	1	12
6. Свет у образилеу Ликовним делима	2	1		3
УКУПНО	23	9	4	36

САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1. Слободно	4	-цртање	-вербално-текстуалне методе	-да ученици знају појам ритма, правилног и

<p>ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима</p>	<p>(2+1+1)</p>	<p>-сечење различитих материјала</p> <p>-лепљење</p>	<p>-излагање</p> <p>-дијалог</p> <p>објашњавање</p> <p>е</p> <p>-примери и демонстрација ликовних проблема ритма кроз различите медије</p> <p>-креирање вежбе и њена примена</p> <p>-подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање</p>	<p>слободног ритму и њихова примена у различитим ликовним медијима</p> <p>-осопособљавање за самосталан рад у области линија, светлина и мрља</p> <p>-развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика</p>
<p>2 .Визуелносно разумевање</p>	<p>3 (2+1)</p>	<p>-посматрање</p> <p>-сликање</p> <p>-опажање</p> <p>-повезивање</p> <p>-</p>	<p>-вербално- текстуално уознавање са појмом визуелних комуникација и споразумевања</p> <p>-кодирање и декодирање визуелног знака</p> <p>-илустративно- демонстративни примери из свкодневног</p> <p>-креирање вежби, подстицање, коректура, естетска</p>	<p>-усвајање појма визуелног споразумевање</p> <p>-оспособљавање ученика за кодирање и декодирање визуелног знака</p> <p>-развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика</p>

			анализа и вредновање	
--	--	--	-------------------------	--

<p>4. Текстура</p>	<p>6 (4+1+1)</p>	<p>-цртање -сликање -вајање -сечење -лепљење -опажање</p>	<p>-разговор -монолошко-дијалогски -дискусија -објашњавање -илустративни приказ кроз конкретне примере из свакодневног живота -демонстрација рада уразличитим материјалима и техникама-цртање, сликање и вајање</p>	<p>-упознати ученике са појмом текстуралне и тактилне вредности површине и облика -да усвоје појмове о материјалима – традиционалним и савременим -да познају основна својства и врсте текстуре -да ученици успешно користе разне технике при изради текстуре</p>
<p>4. Светлина</p>	<p>8 (5+2+1)</p>	<p>-цртање -сликање -лепљење</p>	<p>-илустративни метод уз објашњење за сваку тематску јединицу -дијалогско повезивање са другим предметима / физика, биологија -увођење у појам валера -практично-демонстративни поступак</p>	<p>-усвајање основних појмова о светлости и њеним различитим својствима -да уочавају тонске разлике и уочавају њихове промене -да ученици запажају односе светло-тамно, градицију светлости у односу на одрежене изворе, илузију заобљености и пластичности волумена -оспособити их да самостално дочаравају простор и трећу димензију</p>

				преко светлина
--	--	--	--	----------------

5.Боја	12 (8+3+1)	-опажање -сликање	-објашњење и разговор -демонстрација -илустаривни метод -демонстрација и примена нових материјала -самостална илустрација -групни рад	-усвајање појма боје, и њених карактеристика -да знају основне и изведене боје, топле и хладне, комплементарне -да практично самостално праве слике са комплементарним бојама и у контрстним тоналитетима
6. Свету образиље у ликовним делима	3 (2+1)	-сликање	-вербално-текстуалне методе / објашњење и дефинисање појма уобразиље у ликовним делима -самостална илустрација -групни рад	-усвајање појма уобразиље у ликовним делима -да самостално искажу сликањем снове, бајку...

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да изван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Корекација: музичка култура, српски језик, историја, биологија, техника и технологија

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5)

- 1) Ученица/ученик је јединствено, непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада.
- 2) Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целости.
- 3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.

БРЛО ДОБАР (4)

- 1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања.
- 2) Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целости.
- 3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.

ДОБАР (3)

- 1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања.
- 2) Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада.
- 3) Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.

ДОВОЉАН (2)

- 1) Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције.
- 2) Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом.
- 3) Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).

НЕДОВОЉАН (1)

- 1) Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави.
- 2) Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника.
- 3) Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором.

ПРОГРАМ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ VII РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНАКУЛТУРА

Фонд: 36 часова

ЦИЉ: Циљ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе је да подстиче и развија учениково ставралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењима друштва и карактеристикама овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ

- Развијање опажања облика, величине, боје, светлости, положаја облика у природи
- Да на сваком часу ученик користи технике и средства ликовно-визуелног стварања
- Развијање способности да се препозна традиционална, модерна, савремена уметност
- Развијање правих вредности у области сликарства, вајарства, графике...
- Развијање моторичких способности ученика
- Развијање потенцијала ученика у области ликовног и визуелног стваралаштва, помагања у самосталниом изражавању коришћењем примерених техника и средстава
- Развијање код ученика способности за комбиновање и конструисање
- Проширивање знања из области ликовне културе
- Развијање љубави према ликовном наслеђу
- Развијање ликовног сензибилитета
- Посета установама културе/музеји,галерије
- Разумевање архитектонског наслеђа и упознавање са архитектуром
- Употреба нових материјала/гипс,пластика, глина,дрво,употреба материјала из природе...

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

Тематска/глобалнаструктура

Садржај програма/теме/	Обрада	Практичне вежбе	Естетска анализа	Укупно
1.Арабеска	1	3		4
2.Пропорција	1	3		4
3.Композицијаипростор	17	2	1	20
4. Обједињавање покрета, игре извука	2	4		6
5.Фотографија	2			2
УКУПНО	23	12	1	36

САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1.Арабеска	4 (1+3)	-цртање	-вербално-текстуалне методе -илустрација -практично – демонстративни метод -креирање вежбе и њена примена -подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање	-да ученици знају појам арабеске и орнамента и уочавају сличности и разлике -да познају примере из историје уметностии најзначајнији утицај других култура-Сирије,Египта, исламске културе... -да повезују само делима

				и примерима из живота и разумеју и откривају
--	--	--	--	---

				<p>арабеске</p> <p>-развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика</p>
2.Пропорција	4 (1+3)	<p>-цртање по моделу</p> <p>-уочавање</p> <p>-описивање</p> <p>-посматрање</p>	<p>-вербално-текстуални метод</p> <p>-учење путем посматрања</p> <p>-креирање вежби, подстицање, коректура</p>	<p>-усвајање појма пропорције као ликовног елемента</p> <p>- да знају значај пропорције у области теорије обликовања</p> <p>-да се развија осећај за склад</p>
3. Композиција и простор	20 (17+2+1)	<p>-цртање</p> <p>-сликање</p> <p>-вајање</p>	<p>-разговор и дискусија</p> <p>-практични радови</p> <p>-демонстрација опажања у природи</p>	<p>-да ученици уочавају равнотежу облика и масе у простору</p> <p>-да усвоје појмове о равнотежи боје у простору и компоновања величина у простору</p> <p>-да ученици успешно примењују стечена знања при самосталном раду</p>
4. Обједињавање покрета, игре извука	6 (2+4)	<p>-цртање</p> <p>-сликање</p> <p>-лепљење</p>	<p>-илустативни метод уз објашњење за сваку тематску јединицу</p> <p>-дијалогско повезивање са другим предметима/српски језик,музичка култура/</p>	<p>-усвајање основних појмова о обједињавању покрета, игре и звука у позоришту, филму или тв-сцени</p> <p>-да самостално и групно израђују сегменте и повезују</p>

			-практично- демонстаривни поступак	их -да изграђују осећај за добру повезаност ових елемената
5.Фотографија	2 (2)	-сечење -лепљење	-објашњење и разговор -демонстрација -илустаривни метод -самостална израда -групни рад	- усвајање фотографије и њених карактеристика -да знају практично презентовање фотографијом

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и остварености схода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да изван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Корекација: музичка култура, српски језик, историја, биологија, техника и технологија

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5)

- 1) Ученица/ученик је јединствено, непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада.
- 2) Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целости.
- 3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.

БРЛО ДОБАР (4)

- 1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања.
- 2) Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целости.
- 3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.

ДОБАР (3)

- 1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања.
- 2) Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада.
- 3) Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.

ДОВОЉАН (2)

- 1) Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције.
- 2) Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом.
- 3) Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).

НЕДОВОЉАН (1)

- 1) Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави.
- 2) Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника.
- 3) Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором.

ПРОГРАМ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ VIII РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 34 часа

Циљ Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстичу стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета

ЗАДАЦИ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности кроз различите садржаје и облике рада и развијање ученичких способности за:

- Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената
- Стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна средства
- Развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење
- Развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у животу и раду
- Развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање
- Подстицање интересовања, стварање и неговање потреба код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде
- Стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве
- Омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја визуелне уметности
- Развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ – Ученици треба да се:

- оспособе да опажају и представљају: слободне композиције, визуелне метафорике, контраста, јединства и доминанте у простору, фантастике

- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена
- ликовно-визуелно описмењавање, развијају креативних способности, припремају за ефикасно и савремено укључивање у рад, односно за различита занимања

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за животу у савременом свету.

Тематски/глобални план

Садржај програма/теме/	Обрада	Практичне вежбе	Естетска анализа	Укупно
1. Слободно компоновање	3	2	-	5
2. Визуелна метафорика	5	2		7
3. Контраста, јединство и доминанта	10	6		16
4. Слободно компоновање и фантастика	4	2		6
УКУПНО	22	12		34

САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1. Слободно	5	- посматрање	- вербално-илустаривни	- да ученици знају појам Композиције на примерима

<p>компоновање</p>	<p>(3+2)</p>	<p>-уочавање -описивање -практичан рад различитим техникама -анализа</p>	<p>метод -практично–демонстративни метод -креирање вежбе и њена примена -подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање</p>	<p>Конкретних сликара -да ученик разуме ослобађање ликовне представе од описа предмета и фигуре -развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика</p>
<p>2 .Визуелна метафорика</p>	<p>7 (5+2)</p>	<p>-посматрање -уочавање -описивање -ставарње применом различитих ликовних техника и материјала</p>	<p>-вербално-текстуални метод -учење путем посматрања -илустративни метод -групни рад -креирање вежби, подстицање, коректура -естетска анализа и вредновање</p>	<p>-да знају значај, карактер, садржај и функцију масовне комуникације -да знају тумачити амблеме, симболе, знакове различитих ликовних елемената: величину, облик, боју, линију, 3Д обликовање, хармонију, доминанте, стилизацију и значај свега у савременом животу -да се развија осећај за склад -развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика</p>

3. Контраста, јединство и доминанта	16 (10+6)	-посматрање -уочавање -описивање	-вербално-текстуални метод -илустративни метод -практични радови	-да ученици тумаче Сагледавање поступак а који доводе до уједињења свих ликовних елемената у Ликовној композицији/
--	--------------	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> -стварање -истраживање -експериментисање са Техникама и материјалима 	-групни рад	<p>контраст-јединство/ -да познају карактеристична дела из савремене уметности</p> <p>-развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика-да ученици успешно примењују стечена знања при самосталном раду</p>
4. Слободном поновањем фантастика	6 (4+2)	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање -уочавање -описивање -стварање путем примене експеримента и истраживања кроз комбинацију различитих ликовних техника 	<ul style="list-style-type: none"> -вербално – илустративни метод -практично-демонстративни поступак -групни рад 	<ul style="list-style-type: none"> -познавање појмова имагинације, фантастике и надреализма уз повезивање са конкретним примерима у бајкама, митовима, легендама -познавање карактеристичних дела из сликарских праваца Хијеронимуса Боша, Салвадора Далија и Рене Магрита -да самостално и групно израђују сегменте и повезују их -развијање критеријума за естетску процену свог и радова других ученика

Садржај програма	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. Слободно компоновање	<p>- да ученик разликује и користи различите технике и материјале/цртање, сликање, вајање, графика/</p> <p>- способност изналажења маштовитих решења како би се испољила оригиналност</p> <p>- да описује свој рад и радове других ученика и исказује свој утисак</p>	<p>- да познаје и користи у раду основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала</p> <p>- на основу стеченог знања и искуства из ликовне културе препознаје појам слободне композиције и долази до креативног решења</p> <p>- образлаже свој рад и радове других и наводи садржај, тему, карактеристике, технике...</p>	<p>- да разуме појам композиције, има развијене некреативне способности, развијену машту, да познаје, користи и одабира различита изражајна средства и материјале помоћу који ће на најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>- анализира композиције на примерима сликарства</p> <p>В. Кандинског</p> <p>- разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
2. Визуелна метафорика	<p>- препознаје појмове- симболе, знак, амблем</p> <p>- знанеколико примера визуелних симбола у свакодневном животу</p>	<p>- разуме појам, знак, симбол, тумачи знаковност у Савременом свету</p> <p>- образлаже свој рад радове других</p> <p>- одабира адекватан садржај и мотив из природе- земља, камење, ваздух, воће, цвеће, шуме да би представио своју идеју</p> <p>- користи машту и сазнања и изражава разна решења</p>	<p>- зна појмове: симбола, знака, амблема, персонификације и алегорије</p> <p>- да на основу три различита садржаја / природни, друштвени и емотивни/ успе да дође до доброг решења за знак</p>

<p>3. Контраста, јединство и доминанта</p>	<p>-опажа контрасте у природи и својој околини и разуме њихов значај</p> <p>-разликује и користи материјале и технике како би дошли до Одговарајућег решења</p>	<p>-разуме појмове контраста, ритма / равномерно, одмерено кретање /, доминатна, најбитнија– основна карактеристика нечега</p> <p>-одабира адекватан садржај да би представио своју идеју</p>	<p>-разуме појмове контраста- супростављање истих или Различитих квалитета ликовних елемената: величина, облика, боја, линија, смерова; хармоније-међусобни склад свих елемената; доминате– наглашена вредност, истицање најбитнијег или доминирајуће вредности у композицији; јединства- тумачити сагледавањем поступака који доводе до уједињења свих ликовних елемената у ликовну композицију</p>
<p>4. Слободно компоновање и фантастика</p>	<p>-познаје појам фантастичног и маштовитог</p> <p>- разликује и користи различите технике и материјале како би оставрио своју идеју</p> <p>-исказује утисак о свом раду и радовима других</p>	<p>-разуме појмове фантастичан-који је пун маште, измишљен, невероватан; имагинација- способност замишљања машта-фантазија</p> <p>-одабира адекватан садржај да би представио своју идеју уз помоћ одговарајућих материјала и техника</p>	<p>-зна појмове: имагинација, фантастика и надреализам и повезује их са конкретним појмовима из књижевности- бајке, митови, легенде и са примерима слика: Салвадора Далија, Хијеронимуса Боша и Хуана Мира</p> <p>-анализира одабрана уметничка дела</p> <p>-користи тачне термине</p>

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке

је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да и ван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Корекација: музичка култура, српски језик, историја, биологија, техника и технологија

Стандарди

Стандарди за предмет Ликовна култура, који се односе на крај обавезног основног образовања, изведени су из циљева образовања и васпитања, општих циљева предмета и наставног програма предмета. Стандарди су низ исказа који описују шта један ученик/ ученица зна и уме на одређеном нивоу постигнућа. За дефинисање стандарди у Ликовној култури садржај предмета подељен је у три области:

1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

Термином визуелна уметност обухваћени су традиционални медији ликовних и примењених уметности (цртање, сликање, вајање, графика, керамика, костимографија...), савремени медији (телевизија, филм, сви облици дизајна и дигиталне уметности...), архитектура, фолклорна уметност, уметнички занати (ткање, грнчарија, накит, радови у дрвету, папир у и другим материјалима).ету,

Папиру и другим материјалима). У оквиру сваке области развијени су кратки искази/стандарди по нивоима, тј. описане су способности, знања и вештине ученика на три нивоа. На првом нивоу описани су захтеви који представљају базични или основни ниво знања и вештина, на другом нивоу описани су захтеви који представљају средњи ниво знања и вештина, а на трећем нивоу су захтеви који представљају напредни ниво знања и вештина. Они су дефинисани преко кључних компоненти учења: основних знања, стваралачких способности (искуствено знање/извођење) и критичког мишљења (ставови, вредновање).

Специфичност наставног процеса и учења у Ликовној култури огледа се у повезаности садржаја из све три области, као и у испреплетаности компоненти учења. У складу са таквом синтетичком природом учења у уметности и ради лакше примене у настави, стандарди су прво приказани по нивоима, без сврставања у области и компоненте учења.

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5)

1) Ученица/ученик је јединствено, непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада.

2)Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целисти.

3)Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.

БРЛО ДОБАР (4)

1)Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања.

2)Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целисти.

3)Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.

ДОБАР (3)

1)Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања.

2)Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада.

3)Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.

ДОВОЉАН (2)

1)Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције.

2)Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом.

3)Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).

НЕДОВОЉАН (1)

1)Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави.

2)Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника.

3)Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором.

ЛИСТА СТАНДАРДА ПО НИВОИМА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на ОСНОВНОМ–1.нивоу:

ЛК.1.1.1.разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности

ЛК.1.1.2.изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове

ЛК.1.1.3.иЛК.1.2.3.описује свој рад и радове других (нпр.исказује утисак)

ЛК.1.3.1.описује разлике које уочава на уметничким радовима израз личитих земаља, култура и периода

ЛК.1.3.2.зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)

ЛК1.3.3.познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)

ЛК.1.3.4.зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на СРЕДЊЕМ–2.нивоу:

ЛК.2.1.1.познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности

ЛК.2.1.2.и ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. Наводи садржај, тему, карактеристике технике...)

ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт

ЛК.2.3.1.лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на НАПРЕДНОМ–3.нивоу:

ЛК.3.1.1.познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности

ЛК.3.1.2. и ЛК.3.2.1.одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју

ЛК.3.2.2.изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат

ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају)

када образлаже свој рад и радове других

ЛК.3.2.4.уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других

ЛК.3.3.1.анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)

ЛК.3.3.2.описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности

ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности

ЛК.3.3.4.разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота